

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Sisak

KLASA: 041-01/22-05/1
URBROJ: 613-05-23-93
Sisak, 25. srpnja 2023.

**Izvješće
o obavljenoj financijskoj reviziji za
2021. te usklađenosti postupaka
zapošljavanja i sustava unaprjeđenja
zaposlenika 2019. – 2022.
s propisima**

**Hrvatska kontrola
zračne plovidbe
d.o.o.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O DRUŠTVU	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje	9
	Financijski izvještaji	10
	Usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima	20
III.	REVIZIJA	28
	Ciljevi i područja revizije	28
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	28
	Metode i postupci revizije	30
	Nalaz	31
	Provedba naloga i preporuka	48
IV.	ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE	51

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo) za 2021. u okviru koje je provjerena usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca), Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama kapitala i Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Društva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje te usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, kapital i rezerve, javna nabava te postupci zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je bezuvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja uvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Društva za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Društva za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Društvo je pravna osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Prema odredbama Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe i Statuta Društva, Nadzorni odbor čini pet članova, od kojih četiri bira i opoziva Skupština, a jedan član bira se iz reda zaposlenika. Članovi Nadzornog odbora biraju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno birani. Prema Zakonu o upravljanju državnom imovinom odluku o izboru kandidata za člana nadzornog odbora pravne osobe od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva u čijoj nadležnosti su djelatnosti kojima se pretežito bavi pravna osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Prema odredbama Uredbe o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora nadležno ministarstvo svoje mišljenje o kandidatima, prijedlog za izbor, odnosno imenovanje kandidata i svu dokumentaciju te dokaze dostavlja Vladi Republike Hrvatske koja nadležnom tijelu pravne osobe predlaže izbor i/ili imenovanje članova nadzornog odbora. Nadležno tijelo Društva za izbor i/ili imenovanje članova Nadzornog odbora je Skupština Društva. Od veljače 2017. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2023.) članovi Nadzornog odbora Društva koje imenuje Skupština Društva nisu imali mandat četiri godine propisan odredbama navedenog Zakona i Statuta Društva, nego šest odnosno tri mjeseca. Skupština Društva je imenovala članove Nadzornog odbora na vrijeme od šest mjeseci u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske (zaključak Vlade Republike Hrvatske kojim se predlaže Skupštini Društva imenovanje članova Nadzornog odbora), a na vrijeme od tri mjeseca bez odluke Vlade Republike Hrvatske. Nadalje, od travnja 2018. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2023.) Društvo nije imalo pet članova Nadzornog odbora kako je propisano odredbama navedenog Zakona i Statuta, nego je imalo u pravilu tri ili četiri člana, a jednog člana, i to iz redova zaposlenika kojeg je izabralo Radničko vijeće, imalo je u 2019. šest mjeseci, u 2020. četiri mjeseca, u 2022. osam mjeseci i tri mjeseca u 2023. Jedan član Nadzornog odbora je iz reda zaposlenika, dok je ostale članove imenovala Skupština Društva. Od 1. siječnja 2020. do 6. srpnja 2020. Društvo nije imalo Nadzorni odbor. (točka 1. Nalaza)

- Zapošljavanje novih zaposlenika i popunjavanje slobodnih radnih mjesta zaposlenicima Društva uređeno je Kolektivnim ugovorom Društva i unutarnjim aktima Društva. Prema odredbama Kolektivnih ugovora, slobodna radna mjesta u Društvu popunjavaju se javnim oglasom (zapošljavanje novih zaposlenika), internim oglasom na kojem pravo sudjelovanja imaju isključivo zaposlenici Društva te ponudom (novog) ugovora o radu zaposleniku koji je u radnom odnosu u Društvu.

Nakon provedenih javnih oglasa, u 2021. je zaposleno 29 novih zaposlenika (25 kontrolora studenata i četiri zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja). Nadalje, nakon objavljenih osam internih oglasa u 2021., 21 zaposlenik Društva je preraspodijeljen na druga radna mjesta, a 16 radnih mjesta je popunjeno ponudom ugovora o radu zaposlenicima koji su u radnom odnosu u Društvu.

Uvjeti za radna mjesta propisani su Pravilnikom o organizaciji koji donosi Skupština Društva, a dio uvjeta za radna mjesta kontrolora je propisan i Uredbom Komisije Europske unije o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa iz 2015. U pojedinim javnim i internim oglasima uz uvjete propisane spomenutim Pravilnikom i Uredbom navedeni su i dodatni uvjeti i prednosti koji nisu propisani. U javnim oglasima za administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje su navedene i informacije o testiranju kandidata. Međutim, unutarnjim aktima Društva nije propisano na koji način se provodi testiranje (pisano i/ili usmeno), koji testovi se provode i za koje radno mjesto (područja testiranja po radnim mjestima), način ocjenjivanja/bodovanja rezultata testiranja, način i oblik izvješća o rezultatima testiranja i utjecaj rezultata svakog od provedenih testiranja na ukupan rezultat testiranja i odabir kandidata. Unaprijed utvrđena pravila osigurala bi transparentnost te mjerljive pokazatelje rezultata testiranja.

Postupak odabira kandidata za zasnivanje radnog odnosa javnim oglasom i za popunjavanje radnih mjesta internim oglasom obavlja povjerenstvo koje imenuje direktor Društva. Osnivanje i zadaće povjerenstva, broj članova i sastav povjerenstva propisani su Postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, Postupkom odabira kontrolora i Postupkom internog odabira. Pojedina povjerenstva nisu imala propisan broj članova.

Prema Postupku odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, prvi dio odabira kandidata odnosno operativne poslove za povjerenstvo koji se odnose na selekciju zaprimljenih prijava (provjera ispunjavaju li kandidati uvjete za radno mjesto) i testiranje kandidata provode stručne službe Društva. Povjerenstvo obavlja razgovor s kvalificiranim kandidatima, sastavlja izvješće i direktoru Društva predlaže kandidata za zasnivanje radnog odnosa. Postupkom odabira kontrolora opisane su faze (krugovi) testiranja kandidata. Prvi krug se sastoji od testa iz engleskog jezika i psihologijske obrade, a testiranje provode stručnjaci iz Društva ili se po potrebi angažira vanjska ustanova (predselekcija), drugi krug testiranja sastoji se od FEAST testa (standard testiranja kandidata za kontrolore), a treći krug testiranja provodi se sudjelovanjem kandidata u Centru procjene (testiranje ponašanja u timskom okruženju te snalaženje u novonastalim situacijama, timski rad i odnosi, poznavanje engleskog jezika i verbalno izražavanje) te se kandidati koji zadovolje uvjete pozivaju na razgovor s povjerenstvom.

Međutim, rad povjerenstva u dijelu koji se odnosi na testiranje kandidata nije u potpunosti dokumentiran, jer uz izvješća povjerenstva nisu priloženi podaci (izvještaji/rang-liste/obraci) o rezultatima testiranja na temelju kojih su predloženi kandidati. Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i Postupcima odabira kontrolora ni drugim unutarnjim aktima nije propisan oblik i sadržaj prezentiranja podataka o rezultatima testiranja (obraci testiranja) te nije propisano da rezultati testiranja trebaju biti sastavni dio izvješća povjerenstava.

Za ponudu ugovora o radu za pojedino slobodno radno mjesto zaposleniku Društva tijekom godine Postupkom internog odabira ni drugim unutarnjim aktima Društva nisu propisane procedure, odnosno nisu propisane odgovornosti i ovlaštenja osoba koje sudjeluju u postupku odabira, tijekom postupka s popisom aktivnosti te način provjere zadovoljavanja uvjeta radnog mjesta i sadržaj dokumenta o provedenoj provjeri. Prema obrazloženju Društva kod popunjavanja radnog mjesta ponudom ugovora o radu, prethodno se uvidom u dosje zaposlenika provjerava ima li zaposlenik uvjete za predloženo novo radno mjesto. Uvidom u dokumentaciju o ponudi ugovora o radu u 2021. (16 radnih mjesta) utvrđeno je da provjere zadovoljavanja uvjeta radnog mjesta prije ponude ugovora o radu zaposleniku tijekom godine nisu dokumentirane. (točka 3. Nalaza)

Za utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke te se ocjenjuje da će njihova provedba osigurati preduvjete za unaprjeđenje pravilnosti poslovanja Društva.

Obveze Društva

Društvo je obvezno pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja.

Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja. Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Društvo je osnovano 1999. prema Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe (Narodne novine 19/98, 20/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 51A/13) kao društvo s ograničenom odgovornošću, a osnivač i 100-postotni vlasnik je Republika Hrvatska. Sjedište Društva je Ulica Rudolfa Fizira 2, Velika Gorica. Temeljni kapital iznosi 450.000.000,00 kn.

Prema Odluci o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine 71/18 i 147/21), Društvo je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i obveznik je primjene Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (Narodne novine 132/17).

Osnovne djelatnosti Društva su pružanje usluga u zračnoj plovidbi, provedba operativnih poslova zračne plovidbe, a posebice kontrola zračnog prometa, poslovi uzbunjivanja, letnih informacija i preduzletnog informiranja s ciljem sigurnog, redovitog i nesmetanog odvijanja zračnog prometa te druge djelatnosti u vezi sa zračnom plovidbom u skladu s međunarodnim i nacionalnim propisima i standardima.

Društvo posluje u okviru sustava Jedinственog europskog neba (skraćeno: SES /*Single European Sky*/) i u skladu s međunarodnim propisima (Odluka o pristupanju međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe – EUROCONTROL iz 1960., s protokolima iz 1970., 1978. i 1981. i Mnogostranom sporazumu o rutnim naknadama iz 1981., Narodne novine 14/96) te uredbama i odlukama Europske komisije.

Prema odredbama Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe i Statuta Društva, tijela Društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva čine ministar ovlašten za poslove zračnog prometa (predsjednik Skupštine), ministar financija i ministar obrane. Skupština Društva, između ostalog, donosi odluke o financijskim izvještajima Društva, godišnjem planu, povećanju i smanjivanju temeljnog kapitala, mjerama za ispitivanje i nadzoru nad vođenjem poslova.

Nadzorni odbor ima pet članova, od kojih četiri bira i opoziva Skupština Društva iz reda uglednih stručnjaka iz zračnog prometa ili znanosti, a jedan član bira se iz reda zaposlenika. U 2021. Nadzorni odbor je imao četiri člana, od kojih je jedan iz reda zaposlenika. Nadzorni odbor, između ostalog, nadzire vođenje poslova Društva, saziva Skupštinu Društva i podnosi joj izvješće o obavljenom radu, sudjeluje u utvrđivanju godišnjeg obračuna, zastupa Društvo pred direktorom, daje suglasnost na odluke direktora Društva u skladu s odredbama Statuta, djeluje kao drugostupanjsko tijelo, donosi poslovnik o svom radu, imenuje i razrješava članove svojih komisija te obavlja druge poslove po nalogu Skupštine Društva.

Uprava ima jednog člana, direktora kojeg imenuje i opoziva Nadzorni odbor. Direktor Društva, između ostalog, zastupa Društvo i vodi poslove Društva, utvrđuje poslovnu politiku Društva, donosi planove u svrhu provođenja utvrđene poslovne politike, organizira i vodi rad te poslovanje Društva, izvješćuje druga tijela Društva, donosi odluke i opće akte, organizira pripremne radnje za rad Nadzornog odbora i Skupštine Društva te predlaže opće akte i odluke iz njihove ovlasti.

Direktor Društva od 12. travnja 2018. do 12. travnja 2023. bio je Vlado Bagarić, a od 13. travnja 2023. i u vrijeme obavljanja revizije je mr. sc. Mario Kunovec-Varga.

Društvo ima pet ureda (Ured direktora, Ured za strategiju, razvoj i međunarodne odnose, Ured za sigurnost i sustave upravljanja, Ured za osposobljavanje i Ured za unutarnju reviziju), Samostalnu jedinicu vojnih poslova i tri sektora: Sektor upravljanja zračnim prometom (u koji su povezane teritorijalno određene, organizacijske jedinice – Jedinice prilazne i aerodromske kontrole zračnog prometa, odnosno podružnice Osijek, Istra/Kvarner, Zadar, Split/Brač i Dubrovnik), Sektor korporativnih funkcija te Sektor zrakoplovno tehničkih usluga, meteorologije i zrakoplovnog informiranja.

Društvo je početkom 2021. imalo 743 zaposlenika, a koncem 2021. imalo je 740 zaposlenika, što je 321 zaposlenik manje od broja predviđenog sistematizacijom.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

U svrhu funkcioniranja unutarnjih kontrola Društvo je donesenim unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama te politikama i procedurama utvrdilo postupke i metode unutarnjih kontrola.

Sastavljena je Mapa poslovnih procesa koja predstavlja opis procesa usluga i funkcija, sustava upravljanja te poslovnih procesa i procesa upravljanja. Utvrđene su odgovorne osobe procesa, ključni pokazatelji uspješnosti te referentna dokumentacija odnosno priručnici koji se odnose na svaki pojedini proces.

Uspostavljeni su upravljački sustavi koji se odnose na sigurnost (Politika sigurnosti, Izjava o kulturi pravičnosti), kvalitetu (Politika kvalitete), sustav upravljanja okolišem (Certifikat ISO 14001:2015); zaštitu zaposlenika i drugih osoba koje borave u službenim prostorijama, zaštitu objekata, tehničkih uređaja i opreme radi sprječavanja protuzakonitog ometanja pružanja usluga, zaštitu poslovnih podataka; zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu (Certifikat ISO 45001:2018); integrirano upravljanje rizicima (Politika integriranog upravljanja rizicima, prosinac 2019.) te praćenje usklađenosti poslovanja.

Društvo je uspostavilo Politiku integriranog upravljanja rizicima kojom je utvrđeno upravljanje internim i eksternim rizicima kao strateški okvir u postizanju temeljnih ciljeva poslovanja i dugoročne održivosti u svim područjima djelovanja. Odgovornost za sustav integriranog upravljanja rizicima je na upravi (direktoru) Društva, a za svaki rizik utvrđeni su nositelji odnosno odgovornost zaposlenika Društva u svojoj nadležnosti poslovanja. Imenovan je koordinator upravljanja rizicima, uspostavljen je Registar rizika te je u ožujku 2022. sastavljeno Izvješće o upravljanju rizicima za 2021.

Društvo je upisano u Registar trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti. U skladu s odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18), direktor je do konca ožujka 2022. sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2021. s popunjenim Upitnikom o fiskalnoj odgovornosti za 2021., Planom otklanjanja slabosti i nepravilnosti, Izvješćem o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine te Mišljenjem unutarnje revizije o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana 2021. U Izjavi se navodi da su u sustavu unutarnjih kontrola utvrđene slabosti i nepravilnosti u području transparentnosti, a odnose se na donošenje i objavu internog akta kojim je uređeno pitanje pravila u vezi s mogućnošću obavljanja dodatnog posla izvan radnog vremena. Nadalje, navodi se slabost u području planiranja, jer Godišnji plan poslovanja, odnosno godišnji program rada i financijski plan za 2021., Skupština nije donijela do konca prethodne godine (2020.), nego u siječnju 2021. Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2021. dostavljena je nadležnom ministarstvu (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture) u propisanom roku.

Nadzorni odbor Društva je tijekom 2021. održao sedam sjednica, na kojima se raspravljalo o poslovanju te su, između ostalog, dane suglasnosti na planove poslovanja, poslovna izvješća, godišnje financijske izvještaje te izvješće neovisnog revizora. Nadalje, dane su suglasnosti direktoru Društva za pokretanje postupka nabave i za pravne poslove čija vrijednost prelazi 1,0 % temeljnog kapitala Društva (za nabavu nadzorne tehnologije u zrakoplovstvu, sustava za meteorološko motrenje, električne energije, mrežne infrastrukture glasovnih i navigacijskih sustava, računalne i mrežne opreme, zakup telekomunikacijskih kapaciteta, analognih i digitalnih vodova, za zaključivanje pravnog posla nadogradnje korisničkih sustava) te za zaduženje do 200.000.000,00 kn (ugovor s bankom zaključen je u prosincu 2021., a primitak sredstava kredita ostvaren je u ožujku 2022. i evidentiran u poslovnim knjigama 2022.), a zaključci sa sjednica objavljeni su na mrežnim stranicama Društva.

Društvo je prema odredbama Zakona o reviziji (Narodne novine 127/17) imenovalo članove Revizijskog odbora (dva člana imenovala je Skupština Društva i jednog člana imenovao je Nadzorni odbor). Prema Poslovniku o radu Revizijskog odbora Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o., iz ožujka 2021., Revizijski odbor je stručno radno tijelo Nadzornog odbora koje pomaže Nadzornom odboru i Upravi u radu. U 2021. održane su četiri sjednice Revizijskog odbora na kojima su razmatrani višegodišnji i godišnji planovi poslovanja Društva, periodična i godišnja poslovna i financijska izvješća, pratio se i nadzirao rad zakonske i unutarnje revizije, dano je stručno mišljenje u vezi s izvansudskom nagodbom te su razmatrana druga pitanja iz područja poslovanja Društva i dana mišljenja i preporuke Nadzornom odboru i Upravi Društva.

U prosincu 2019. donesen je Pravilnik o postupku imenovanja povjerljive osobe i postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti. U 2020. imenovana je povjerljiva osoba za nepravilnosti i zamjenica povjerljive osobe za nepravilnosti, a na mrežnim stranicama Društva objavljene su informacije o načinu prijave nepravilnosti i podaci za kontakt povjerljive osobe. Prema informacijama Društva, u 2021. nije bilo prijave nepravilnosti.

Na mrežnim stranicama Društva objavljene su, između ostalog, informacije (pravila, podaci za kontakt, obrasci, izvješća) u vezi s pravom na pristup informacijama, o zaštiti osobnih podataka, mjerama i aktivnostima za suzbijanje korupcije, davanju sponzorstva i donacija, unutarnjem prijavljivanju nepravilnosti te je objavljen Etički kodeks HKZP-a i podaci o povjerenici za etiku.

U studenome 2019. sastavljen je Akcijski plan za provedbu antikorupcijskog plana Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. za razdoblje 2019. – 2020., koji sadrži smjernice, aktivnosti, planirani rok provedbe, pokazatelje provedbe, potrebna sredstva te nositelje i sunositelje provedbe. U siječnju 2021. sastavljeno je Izvješće o provedbi akcijskog plana Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. za razdoblje 2019. – 2020., koje sadrži pregled, odnosno analizu izvršenih aktivnosti. Akcijski plan za provedbu antikorupcijskog plana Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. za razdoblje 2019. – 2020. i izvješće o provedbi navedenog plana objavljeni su na mrežnim stranicama Društva. Skreće se pozornost da je Strategijom sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. (Narodne novine 120/21), koja je donesena u listopadu 2021., između ostalog, utvrđeno da trgovačka društva u državnom vlasništvu trebaju i nadalje jačati antikorupcijske mjere u svrhu učinkovitog korporativnog upravljanja.

Društvo je, prema odredbama članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), uspostavilo unutarnju reviziju kao samostalnu jedinicu u okviru Ureda uprave, koja je zadužena za provođenje unutarnje revizije Društva. U 2021. obavljeno je pet revizija koje se odnose na financijsko planiranje i izvještavanje, zalihe rezervnih dijelova, praćenje i provedbu ugovora, poreze i porezna davanja, kratkoročne i dugoročne obveze. Nadalje, Unutarnja revizija pratila je provedbu preporuka iz prijašnjih razdoblja te iz 2021. (ukupno je provedeno osam preporuka, a za deset danih preporuka provedba je u tijeku).

Društvo je, također, donijelo Etički kodeks, Pravilnik o primjeni računovodstvenih politika, Priručnik upravljanja promjenama, Pravilnik o raspolaganju imovinom, Pravilnik o sponzoriranju i doniranju, Postupak upravljanja nabavom radi zaštite interesa Društva i Metodiku planiranja i izvještavanja.

Društvo primjenjuje Pravilnik o primjeni računovodstvenih politika, vodi propisane poslovne knjige te koristi informatičke programe za računovodstveni i poslovni sustav. Poslovni događaji evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju kontroliranih i ovjerenih knjigovodstvenih isprava, a iznosi na računima glavne knjige za 2021. istovjetni su iznosima iskazanim u financijskim izvještajima. Utvrđene su ovlaštene osobe za potpisivanje dokumentacije na temelju koje se provode materijalno-financijske transakcije i imenovane su osobe odgovorne za kontrolu vjerodostojnosti isprava.

Planiranje

U studenome 2019. donesen je Plan poslovanja 2020. – 2024. Do konca 2021. doneseno je pet izmjena navedenog Plana kojima su utvrđeni ciljevi Društva za područja sigurnosti, kapaciteta, okoliša i troškovne efikasnosti te strategije za postizanje ciljeva u skladu sa svim planovima Društva (operativni plan, plan kapitalnih ulaganja, višegodišnji plan pružatelja usluga u zračnoj plovidbi te financijski plan) i zahtjevima Europske unije za razvoj infrastrukture i drugih tehnologija.

Planom performansi Republike Hrvatske za 2020. – 2024. iz rujna 2019. i travnja 2022. utvrđeni su uvjeti pružanja usluga u zračnoj plovidbi na nacionalnoj razini, usklađeni s ciljevima pružatelja usluga u zračnoj plovidbi na razini Europske unije.

Plan poslovanja za 2021. donijela je Uprava Društva u prosincu 2020., koji je uz suglasnost Nadzornog odbora (prosinac 2020.) prihvaćen Odlukom Skupštine (siječanj 2021.). Poslovni ciljevi povezani su s višegodišnjim planom, a sastavni dio Plana poslovanja za 2021. je financijski plan, plan investicija, plan zapošljavanja te plan osposobljavanja.

Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 478.654.000,00 kn, rashodi u iznosu od 613.976.000,00 kn te gubitak u iznosu od 135.322.000,00 kn. Vrijednosno značajnije prihode Društvo je planiralo od rutnih i terminalnih usluga u iznosu od 354.059.000,00 kn ili 74,0 % (rutnih usluga na području Republike Hrvatske i dijelu područja Bosne i Hercegovine u iznosu od 308.101.000,00 kn ili 64,4 % i terminalnih usluga na području Republike Hrvatske u iznosu od 45.958.000,00 kn ili 9,6 %). Svi drugi prihodi (ostali poslovni prihodi u iznosu od 124.109.000,00 kn i financijski prihodi u iznosu od 486.000,00 kn) planirani su u iznosu od 124.595.000,00 kn ili 26,0 %.

U okviru Plana poslovanja Društva za 2021. utvrđen je plan investicijskih aktivnosti kojim su planirana ulaganja u vrijednosti od 82.490.108,00 kn, a odnose se na 22 projekta nadogradnje i modernizacije sustava te izgradnje, opremanja i rekonstrukcije građevina, opreme i infrastrukture u vrijednosti od 79.295.658,00 kn i na 13 projekata nabave dugotrajne imovine u vrijednosti od 3.194.450,00 kn. Ulaganja su ostvarena u vrijednosti od 67.543.947,00 kn, što je 14.946.161,00 kn ili 18,1 % manje u odnosu na planirano.

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2021., Društvo je u 2021. ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 597.612.814,00 kn, što je 118.958.814,00 kn ili 24,9 % više od planiranih, a rashode u iznosu od 603.818.080,00 kn, što je 10.157.920,00 kn ili 1,7 % manje od planiranih. Ostvareni gubitak (prije oporezivanja) iznosi 6.205.266,00 kn, što je 129.116.734,00 kn ili 95,4 % manje od planiranog zbog povećanja prometa i prihoda temeljem pružanja usluga u zračnom prometu u odnosu na prethodnu godinu.

Financijski izvještaji

Društvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20 – ispravak), Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, koje je utvrdila Europska komisija i koji su objavljeni u Službenom listu Europske unije, te Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine 95/16 i 144/20). Prema odredbama Zakona o računovodstvu, Društvo je razvrstano u velike poduzetnike.

Za 2021. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca), Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama kapitala i Bilješke uz financijske izvještaje. Također, prema odredbama članaka 20. i 21. Zakona o računovodstvu, sastavljeno je Revizorsko izvješće i Godišnje izvješće poslovanja. Financijski izvještaji dostavljeni su u propisanom roku Financijskoj agenciji za objavu u Registru godišnjih financijskih izvještaja. Društvo je financijske izvještaje objavilo na svojim mrežnim stranicama.

Društvo je sastavilo nefinancijsko izvješće za 2021. (Izvješće o održivosti 2021.) koje obuhvaća sastavnice održivog razvoja – ekonomsku, okolišnu i društvenu kategoriju.

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 597.612.814,00 kn, rashodi u iznosu od 603.818.080,00 kn te gubitak prije oporezivanja u iznosu od 6.205.266,00 kn, odnosno nakon oporezivanja u iznosu od 4.544.267,00 kn. Skupština Društva je u lipnju 2022. donijela Odluku o pokriću gubitka u 2021. u iznosu od 4.544.267,00 kn iz zadržane dobiti iz prethodnih godina.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Poslovni prihodi	618.950.307,00	595.965.490,00	96,3
1.1.	Prihodi od prodaje	535.675.313,00	542.044.162,00	101,2
1.2.	Drugi poslovni prihodi	83.274.994,00	53.921.328,00	64,8
2.	Financijski prihodi	11.271.004,00	1.647.324,00	14,6
	Ukupni prihodi	630.221.311,00	597.612.814,00	94,8

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2021. ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 597.612.814,00 kn, što je 32.608.497,00 kn ili 5,2 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno značajniji udjel imaju prihodi od prodaje u iznosu od 542.044.162,00 kn ili 90,7 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (drugi poslovni prihodi i financijski prihodi) ostvareni su u iznosu od 55.568.652,00 kn i imaju udjel od 9,3 % u ukupno ostvarenim prihodima.

U odnosu na prethodnu godinu vrijednosno su značajnije povećani prihodi od prodaje za 6.368.849,00 kn ili 1,2 % zbog povećanja prometa i prihoda temeljem pružanja usluga u rutnom prometu. U odnosu na prethodnu godinu financijski prihodi manji su za 9.623.680,00 kn ili 85,4 %, najvećim dijelom zbog promjene vrijednosti tečaja tijekom 2021. proizašlog iz nabave proizvoda i usluga iz inozemstva te stanja na deviznim računima Društva.

Prihodi od prodaje (naknade za uporabu uređaja i usluga kontrole zračnog prometa na području Republike Hrvatske i dijela zračnog prostora na području Bosne i Hercegovine u skladu s međunarodnim konvencijama i sporazumima) ostvareni su u iznosu od 542.044.162,00 kn, a odnose se na prihode od prodaje proizvoda i usluga u inozemstvu u iznosu od 515.233.865,00 kn ili 86,2 % ukupnih prihoda i prihode od prodaje proizvoda i usluga u zemlji u iznosu od 26.810.297,00 kn ili 4,5 % ukupnih prihoda.

U okviru prihoda od prodaje proizvoda i usluga u inozemstvu vrijednosno značajniji se odnose na rutne naknade prema ostvarenom broju jedinica usluge u iznosu od 397.202.593,00 kn, rutne naknade prema propisima kojima su utvrđeni mehanizmi zaštite pružatelja usluga u zračnom prometu zbog posljedica bolesti COVID-19 u iznosu od 47.164.021,00 kn, rutne naknade za pružanje usluga u dijelu zračnog prostora Bosne i Hercegovine u iznosu od 25.308.433,00 kn i terminalne naknade u iznosu od 43.522.696,00 kn.

Način obračuna i naplata prihoda od rutnih i terminalnih naknada utvrđeni su Zakonom o zračnom prometu (Narodne novine 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14), Pravilnikom o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada (Narodne novine 91/13) i uredbama Europske komisije (549/2004, 550/2004, 551/2004, 552/2004, 2019/317 i 2020/1627) o utvrđivanju sustava naknada za usluge u zračnoj plovidbi i mehanizmu zaštite pružatelja usluga u zračnom prometu. Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (dalje u tekstu: Agencija) je nacionalno nadzorno tijelo za sigurnost zračnog prostora u Republici Hrvatskoj koje prati i provodi međunarodne standarde nužne za ispunjenje obveza Republike Hrvatske u području sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa. Prema odredbama članaka 7. i 8. Pravilnika o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada Agencija, između ostalog, objavljuje odluku o jediničnim cijenama rutnih naknada koje je utvrdio EUROCONTROL i donosi odluku o jediničnim cijenama terminalnih naknada. Odlukom EUROCONTROL-a, iz studenoga 2020., utvrđene su jedinične cijene rutnih naknada koje se primjenjuju od 1. siječnja 2021., između ostalog, utvrđena je cijena rutne naknade za Republiku Hrvatsku u iznosu od 37,68 EUR (284,12 kn). Agencija je u prosincu 2020. objavila usvojenu jediničnu cijenu rutnih naknada Republike Hrvatske koju je usvojio EUROCONTROL. Prema Odluci o utvrđivanju pojedinačnih udjela u Konsolidiranoj bazi troškova rutnih naknada Republike Hrvatske za 2021., koju je u veljači 2021. donijela Agencija, Društvu pripada 93,6 % ukupno ostvarenih rutnih naknada (ostali dio rutnih naknada pripada Agenciji i Ministarstvu unutarnjih poslova odnosno Ravnateljstvu civilne zaštite prema utvrđenim udjelima). Nadalje, prema Odluci o utvrđenim jediničnim cijenama terminalnih naknada Republike Hrvatske za 2021. godinu, koju je u prosincu 2020. donijela Agencija, jedinična cijena terminalnih usluga na kontroliranim aerodromima utvrđena je po zonama i iznosi za Zonu I (Zagreb/Pleso i Zagreb/Lučko) 1.749,16 kn (232,00 EUR) te za Zonu II (Osijek/Klisa, Rijeka/Krk, Pula, Split/Kaštela, Zadar/Zemunik, Dubrovnik/Čilipi, Brač/Brač i Mali Lošinj) 1.819,41 kn (241,32 EUR). Prema Odluci o utvrđivanju pojedinačnih udjela u Konsolidiranoj bazi troškova terminalnih naknada Republike Hrvatske za 2021., koju je u veljači 2021. donijela Agencija, Društvu pripada 95,93 % ukupno ostvarenih terminalnih naknada za Zonu I te 98,17 % ukupno ostvarenih terminalnih naknada za Zonu II (ostali dio terminalnih naknada pripada Agenciji i Ministarstvu unutarnjih poslova odnosno Ravnateljstvu civilne zaštite prema utvrđenim udjelima). Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (dalje u tekstu: EUROCONTROL) obavlja uslugu naplate rutnih i terminalnih naknada, od korisnika zračnog prostora (operator ili vlasnik zrakoplova) prema ostvarenom broju jedinica usluga (jedinica usluge za rutnu naknadu je zona naplate, a za terminalnu naknadu je dolazni ili odlazni let) i utvrđenim cijenama usluga. Društvo priznaje prihode prema mjesečnim i utvrđenim pojedinačnim udjelima Društva u rutnim i terminalnim naknadama, koje Društvu dostavlja EUROCONTROL.

Prema revidiranim ciljevima višegodišnjeg plana pružatelja usluga u zračnoj plovidbi za razdoblje 2020. – 2024. (Plan performansi Republike Hrvatske za 2020. – 2024. iz travnja 2022.) utvrđene su, između ostalog, prilagodbe jediničnih cijena za rutne usluge temeljem propisa za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, kojima je uređeno da se u situacijama značajne razlike između planiranih i ostvarenih prihoda primjenjuje propisani mehanizam zaštite pružatelja usluga u zračnom prometu u slučaju pada prometa iznad planirane razine (izračun cijene na osnovi relevantnih ukupnih troškova za 2020. i 2021. i ukupnog gubitka prihoda ili ukupnog dodatnog prihoda koji je nastao zbog razlike ostvarenih jedinica usluga u odnosu na planirane).

Društvu je, prema Uredbi Europske komisije 2020/1627, odobrena jedinična cijena rutnih usluga za kalendarske 2020. i 2021. u iznosu od 407,51 kn, koja zajedno s ostvarenim jedinicama rutnih usluga u navedenom razdoblju predstavlja osnovicu za izračun ukupnog prihoda od korisnika usluga na koje bi Društvo imalo pravo. Društvo je u 2021. na temelju Odluke Društva o priznavanju ugovorne imovine (iz travnja 2022.) priznalo prihode u iznosu od 47.930.915,00 kn (od čega se 47.164.021,00 kn ili 98,4 % odnosi na inozemne prihode i 766.894,00 kn ili 1,6 % na prihode u zemlji, prema ostvarenom omjeru u 2019.) te je istovremeno za navedeni iznos priznalo ugovornu imovinu.

Vrijednosno značajniji prihodi od prodaje proizvoda i usluga u zemlji odnose se na prihode od terminalnih naknada u iznosu od 18.301.265,00 kn, rutnih naknada prema ostvarenom broju jedinica usluge u iznosu od 6.594.069,00 kn i rutnih naknada prema propisima kojima su utvrđeni mehanizmi zaštite pružatelja usluga u zračnom prometu zbog posljedica bolesti COVID-19 u iznosu od 766.894,00 kn.

Drugi poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 53.921.328,00 kn, a najvećim dijelom odnose se na prihode od ukidanja rezerviranja u iznosu od 26.256.583,00 kn (mehanizam zaštite pružatelja usluga u zračnoj plovidbi) i prihode od državnih potpora u iznosu od 18.496.303,00 kn.

Prihodi od ukidanja rezerviranja odnose se na priznate prihode temeljem propisa za pružanje usluga u zračnoj plovidbi kojima su utvrđeni mehanizmi zaštite pružatelja usluga u situacijama značajne razlike između planiranih i ostvarenih prihoda. Istovremeno, za navedeni iznos Društvo je za 2021. umanjilo obveze za dugoročna rezerviranja.

Prihodi od državnih potpora odnose se na realizaciju dijela sredstava odgođenog prihoda iz doznačenih sredstava međunarodnih tijela koja provode projekte Europske unije (vrijednosno su značajniji projekt CEF za 2015., 2016. i 2017. koji se odnosi na ulaganje u infrastrukturne prioritete Europske unije na području prometa, energetike i digitalne tehnologije i projekt SESAR 2020. koji se odnosi na definiranje, razvijanje i stavljanje u upotrebu tehnologije u svrhu transformiranja upravljanja zračnim prometom u Europi).

Financijski prihodi ostvareni su u iznosu od 1.647.324,00 kn, a odnose se na prihode od kamata po viđenju i zateznih kamata te kamata na sredstva na žiroračunima.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Poslovni rashodi	682.799.020,00	602.775.001,00	88,3
1.1.	Materijalni troškovi	60.969.582,00	61.159.814,00	100,3
1.2.	Troškovi osoblja	466.666.446,00	417.711.159,00	89,5
1.3.	Amortizacija	115.551.244,00	83.097.539,00	71,9
1.4.	Drugi troškovi	27.553.150,00	23.348.808,00	84,7
1.5.	Vrijednosna usklađenja	723.181,00	574.420,00	79,4
1.6.	Rezerviranja	8.144.462,00	14.947.453,00	183,5
1.7.	Drugi poslovni rashodi	3.190.955,00	1.935.808,00	60,7
2.	Financijski rashodi	4.308.955,00	1.043.079,00	24,2
	Ukupno	687.107.975,00	603.818.080,00	87,9

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2021. ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 603.818.080,00 kn, što je 83.289.895,00 kn ili 12,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno značajniji udjel imaju troškovi osoblja u iznosu od 417.711.159,00 kn ili 69,2 %, amortizacija u iznosu od 83.097.539,00 kn ili 13,8 %, materijalni troškovi u iznosu od 61.159.814,00 kn ili 10,1 % te drugi troškovi u iznosu od 23.348.808,00 kn ili 3,9 % ukupnih rashoda. Svi drugi rashodi (vrijednosna usklađenja, rezerviranja, drugi poslovni rashodi i financijski rashodi) ostvareni su u iznosu od 18.500.760,00 kn ili 3,0 % ukupnih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu vrijednosno su značajnije povećani troškovi rezerviranja za 6.802.991,00 kn ili 83,5 % zbog povećanja troškova rezerviranja za otpremnine za odlazak u mirovinu i neiskorištene godišnje odmomore zaposlenika. Troškovi amortizacije manji su za 32.453.705,00 kn ili 28,1 % zbog smanjenih troškova amortizacije nematerijalne imovine, opreme i građevina (najvećim dijelom zbog isteka razdoblja amortizacije sustava CroATMS-C – poslužitelji, radne stanice i pribor tijekom 2021.). Financijski rashodi manji su za 3.265.876,00 kn ili 75,8 % u odnosu na prethodnu godinu zbog smanjenja rashoda od tečajnih razlika uslijed promjene visine tečaja kune u odnosu na tečajeve stranih valuta te troška kamate po neotplaćenim kreditima.

Materijalni troškovi ostvareni su u iznosu od 61.159.814,00 kn, a odnose se na druge vanjske troškove u iznosu od 51.770.879,00 kn i troškove sirovina i materijala u iznosu od 9.388.935,00 kn.

Drugi vanjski troškovi ostvareni su u iznosu od 51.770.789,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na usluge održavanja i zaštite (servisne usluge) u iznosu od 23.775.783,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 13.810.554,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 7.307.771,00 kn (većim dijelom odnose se na upraviteljsku naknadu za izradu projekata koje Društvo priprema za financiranje iz europskih fondova u iznosu od 1.629.685,00 kn, usluge u radu Jedinice za upravljanje zračnim prostorom u iznosu od 1.292.197,00 kn te usluge podrške udruženju pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u iznosu od 1.290.436,00 kn) i ostale vanjske usluge u iznosu od 3.389.677,00 kn (većim dijelom odnose se na hotelski smještaj zaposlenika na službenom putu u zemlji i inozemstvu u iznosu od 1.573.385,00 kn i usluge studentskog servisa za poslove na simulatorima letenja u iznosu od 972.439,00 kn). Vrijednosno značajnije usluge održavanja i zaštite (servisne usluge) u iznosu od 23.775.783,00 kn odnose se na usluge održavanja softvera i mrežne stranice u iznosu od 9.763.379,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata i ostale opreme u iznosu od 7.509.241,00 kn, kalibracije radionavigacijskog uređaja u iznosu od 2.071.553,00 kn, usluge čišćenja u iznosu od 2.057.550,00 kn i zaštitarske usluge u iznosu od 1.252.741,00 kn. Usluge održavanja i zaštite (servisne usluge) obavljali su razni izvoditelji (domaći i inozemni dobavljači) odabrani nakon provedenih postupaka nabave prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (otvoreni postupci i pregovarački postupci bez prethodne objave) te prema odredbama internog akta (Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave) s kojima su zaključeni ugovori ili na temelju narudžbenica.

Troškovi sirovina i materijala ostvareni su u iznosu od 9.388.935,00 kn, a vrijednosno značajniji su troškovi energije u iznosu od 5.563.677,00 kn, troškovi rezervnih dijelova za redovno i izvanredno održavanje opreme i uređaja u iznosu od 1.627.503,00 kn te trošak sitnog inventara i uredskog materijala u iznosu od 919.883,00 kn.

Troškovi osoblja ostvareni su u iznosu od 417.711.159,00 kn. Odnose se na netoplaće u iznosu od 229.426.500,00 kn, poreze i doprinose iz plaća u iznosu od 118.114.241,00 kn te doprinose na plaću u iznosu od 70.170.418,00 kn. U okviru troškova osoblja evidentirani su i troškovi otpremnina veći od porezno priznatih u iznosu od 6.580.958,00 kn i plaće u naravi u iznosu od 635.821,00 kn (korištenje vozila u vlasništvu Društva u službene i privatne svrhe za 18 zaposlenika temeljem odluka direktora Društva sukladno odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja motornih vozila HKZP-a, iz siječnja 2020.). Prosječna godišnja brutoplaća iznosila je 429.935,00 kn odnosno 284.029,00 kn neto. Najviša brutoplaća tijekom 2021. iznosila je 115.091,00 kn, a najniža 4.409,00 kn, dok je najviša netoplaća iznosila 75.825,00 kn, a najniža 3.527,00 kn.

Plaća direktora Društva uređena je Ugovorom o radu iz travnja 2018. i dodatkom navedenom Ugovoru iz ožujka 2019. koje je s direktorom zaključio Nadzorni odbor. Spomenutim ugovorima mjesečna netoplaća direktora Društva i ostala prava utvrđena su prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava (Narodne novine 83/09, 3/11, 3/12, 46/12, 22/13, 25/14 i 77/14). Dodatkom Ugovoru o radu ugovorena je, između ostalog, i stimulatívna nagrada za svaku poslovnu godinu u kojoj Društvo ostvari dobit. U 2021. stimulatívna nagrada nije isplaćena.

Plaće, naknade i druga primanja ostalih zaposlenika uređena su odredbama Kolektivnog ugovora iz srpnja 2019. (s primjenom od listopada 2019.) i dodacima navedenom Ugovoru (iz studenoga 2020. i srpnja 2021.) te odredbama Pravilnika o radu iz rujna 2019. Sa svim zaposlenicima su zaključeni ugovori o radu. Osnovna plaća utvrđuje se množenjem vrijednosti koeficijenta propisane odredbom Kolektivnog ugovora i zbroja osnovnog koeficijenta radnog mjesta i operativnog dodatka radnog mjesta (ukupnog koeficijenta radnog mjesta) navedenih u Tarifnom dijelu Kolektivnog ugovora. Osnovna plaća uvećava se za svaku navršenu godinu radnog staža (za godinu kod prethodnog poslodavca za 0,5 %, a u Društvu za 0,75 %), a uvećanje može iznositi najviše 18,0 % osnovne plaće radnog mjesta. Zbog okolnosti vezanih za epidemiju bolesti COVID-19, koja je uzrokovala pad prometa i smanjenje prihoda Društva, zaključenim dodatkom Kolektivnom ugovoru iz studenoga 2020. vrijednost koeficijenta za razdoblje od 1. studenoga 2020. do 31. ožujka 2021. umanjena je za 15,0 %. Umanjeni koeficijent primjenjivao se na obračun plaća za studeni i prosinac 2020. te siječanj, veljaču i ožujak 2021. Obračun plaće, poreza i doprinosa iz plaće i na plaće zaposlenika obavljan je u skladu s propisima.

Troškovi amortizacije ostvareni su u iznosu od 83.097.539,00 kn, a odnose se na amortizaciju materijalne imovine u iznosu od 51.223.413,00 kn i amortizaciju nematerijalne imovine u iznosu od 31.874.126,00 kn. Obračun amortizacije za 2021. obavljen je pravocrtnom (linearnom) metodom primjenom godišnjih amortizacijskih stopa i očekivanim vijekom upotrebe u okviru porezno dopustivih stopa u skladu s odredbama Zakona o porezu na dobit (Narodne novine 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20). Za imovinu nabavljenu tijekom 2021. ili imovinu izgrađenu u vlastitoj režiji, amortizacija je obračunana od prvog dana mjeseca nakon što je imovina stavljena u upotrebu.

Drugi troškovi ostvareni su u iznosu od 23.348.808,00 kn, a vrijednosno značajniji su naknade troškova zaposlenicima (troškovi prijevoza zaposlenika na posao i s posla, regres, dar u naravi za Božić, jubilarne nagrade, darovi djeci i novčane pomoći za rođenje djeteta) u iznosu od 8.494.970,00 kn, troškovi prava korištenja licenci, meteoroloških podataka, licenciranih prava, radijskih frekvencija i pretplate Hrvatskoj radioteleviziji u iznosu od 6.059.316,00 kn, premije osiguranja u iznosu od 2.605.535,00 kn (odnose se na osiguranje od odgovornosti koje proizlazi iz djelatnosti Društva u iznosu od 2.370.648,00 kn te osiguranje službenih vozila, imovine i osoba od posljedica nesretnog slučaja u iznosu od 234.887,00 kn prema propisanim postupcima nabave), ostali troškovi poslovanja (troškovi stručnog obrazovanja, sistematski kontrolni i obvezni liječnički pregledi za koje su provedeni otvoreni postupci nabave i troškovi rekreacije) u iznosu od 2.310.363,00 kn te doprinosi, članarine i slična davanja u iznosu od 1.611.788,00 kn.

Troškovi rezerviranja ostvareni su u iznosu od 14.947.453,00 kn, a vrijednosno značajniji su troškovi rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade u iznosu od 10.910.924,00 kn i rezerviranja za neiskorišteni godišnji odmor u iznosu od 3.964.029,00 kn.

Drugi poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.935.808,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na otpis nenaplaćenih potraživanja za obavljene rutne usluge i pripadajućih kamata u iznosu od 714.800,00 kn, troškove darova i sponzorstva u iznosu od 317.328,00 kn i naknadno utvrđene troškove poslovanja u iznosu od 310.387,00 kn. Otpis nenaplaćenih potraživanja za obavljene rutne usluge i pripadajućih kamata odnosi se na otpis potraživanja za rutne usluge u zračnom prostoru Republike Hrvatske i dijelu zračnog prostora Bosne i Hercegovine te pripadajućih kamata u iznosu od 714.800,00 kn uslijed financijskih problema, nedostupnosti ili stečajeva zrakoplovnih kompanija, a temeljem Odluka o otpisu potraživanja. Troškovi darova i sponzorstva u iznosu od 317.328,00 kn najvećim dijelom odnose se na isplate jednokratnih novčanih potpora zaposlenicima Društva zbog oštećenja imovine uslijed potresa temeljem Statuta i Odluke o novčanoj potpori radnicima Društva u iznosu od 231.000,00 kn, za zdravstvene potrebe zaposlenika u iznosu od 70.328,00 kn te darova i sponzorstva u iznosu od 16.000,00 kn (vrijednosno najznačajnija sredstva dodijeljena su Tehničkoj školi Sisak za realizaciju stručno-pedagoške ekskurzije učenika u iznosu od 10.000,00 kn na temelju Odluke direktora Društva i Pravilnika o sponzoriranju i doniranju). Naknadno utvrđeni troškovi poslovanja u iznosu od 310.387,00 kn odnose se na zdravstveni pregled zaposlenika iz prethodnih godina.

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 1.043.079,00 kn, a odnose se na troškove kamata po ugovorima o kreditu s Europskom investicijskom bankom, Europskom bankom za obnovu i razvoj i EUROCONTROL-om u iznosu od 641.324,00 kn, negativne tečajne razlike u iznosu od 295.667,00 kn te kamate po osnovi operativnog najma i druge kamate u iznosu od 106.088,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost sredstava i izvora sredstava iznosila je 1.135.918.780,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2020.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Aktiva	1.211.512.711,00	1.135.918.780,00	93,8
1.	Dugotrajna imovina	498.323.262,00	480.392.601,00	96,4
1.1.	Nematerijalna imovina	137.327.994,00	128.534.229,00	93,6
1.2.	Materijalna imovina	303.275.470,00	292.463.562,00	96,4
1.3.	Dugotrajna financijska imovina	120.590,00	120.275,00	99,7
1.4.	Odgođena porezna imovina	57.599.208,00	59.274.535,00	102,9
2.	Kratkotrajna imovina	489.508.997,00	382.733.442,00	78,2
2.1.	Zalihe	1.727.350,00	1.559.072,00	90,3
2.2.	Potraživanja	135.932.480,00	122.141.692,00	89,9
2.3.	Kratkotrajna financijska imovina	0,00	52.883,00	-
2.4.	Novac u banci i blagajni	351.849.167,00	258.979.795,00	73,6
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	223.680.452,00	272.792.737,00	122,0
II.	Pasiva	1.211.512.711,00	1.135.918.780,00	93,8
1.	Kapital i rezerve	714.544.017,00	709.999.750,00	99,4
2.	Rezerviranja	222.038.457,00	204.933.579,00	92,3
3.	Dugoročne obveze	69.428.761,00	24.823.521,00	35,8
4.	Kratkoročne obveze	149.437.446,00	137.140.496,00	91,8
5.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	56.064.030,00	59.021.434,00	105,3
	Izvanbilančni zapisi	409.376.163,00	413.310.165,00	101,0

Vrijednost imovine koncem 2021. manja je za 75.593.931,00 kn ili 6,2 % u odnosu na iskazanu vrijednost imovine koncem prethodne godine. Vrijednosno značajnije smanjenje odnosi se na novčana sredstva koja su manja za 92.869.372,00 kn ili 26,4 %, najvećim dijelom zbog podmirenja obveza za ulaganja u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu. Vrijednost dugoročnih obveza koncem 2021. manja je za 44.605.240,00 kn ili 64,2 % zbog smanjenja obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama.

Vrijednosno značajnija materijalna imovina odnosi se na postrojenja i opremu u vrijednosti od 115.674.604,00 kn (od čega oprema za radionavigaciju u vrijednosti od 43.430.464,00 kn, računalna oprema u vrijednosti od 27.502.277,00 kn, oprema za radiokomunikaciju u vrijednosti od 17.862.412,00 kn i telekomunikacijska oprema u vrijednosti od 8.360.947,00 kn), materijalnu imovinu u pripremi u vrijednosti od 69.329.001,00 kn (od čega se na projekte nadogradnje glasovne i podatkovne mrežne infrastrukture odnosi 48.262.741,00 kn, a na projekte nadogradnje sustava upravljanja zračnim prometom 8.545.888,00 kn), zemljišta u vrijednosti od 48.969.390,00 kn te građevinske objekte u vrijednosti od 44.589.156,00 kn (od čega su vrijednosno značajnije poslovne zgrade i montažni objekti u vrijednosti od 31.681.788,00 kn). Ostala materijalna imovina u vrijednosti od 13.901.411,00 kn odnosi se na alate, pogonski inventar, transportna sredstva i predujmove za nabavu materijalne imovine.

Vrijednosno značajnija odgođena porezna imovina odnosi se na odgođenu poreznu imovinu s osnove poreznog gubitka u iznosu od 22.642.104,00 kn, odgođenu poreznu imovinu temeljem propisa za pružanje usluga u zračnoj plovidbi u iznosu od 19.532.889,00 kn i obračunane porezno nepriznate troškove rezerviranja za mirovine i jubilarne nagrade radnika u iznosu od 16.965.824,00 kn. Koncem 2020. obračunani porez na rezervirana sredstva na temelju propisa za pružanje usluga u zračnoj plovidbi iznosio je 24.259.074,00 kn, a u 2021. umanjen je obračunani porez na rezervirana sredstva u iznosu od 4.726.185,00 kn (za stvarno ostvareni dio prihoda od pruženih usluga u zračnoj plovidbi u iznosu od 26.256.583,00 kn) te koncem 2021. iznosi 19.532.889,00 kn.

Vrijednosno značajnija kratkotrajna imovina odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 258.979.795,00 kn te kratkotrajna potraživanja u iznosu od 122.141.692,00 kn.

Vrijednosno su značajnija potraživanja od EUROCONTROL-a za usluge preleta u iznosu od 109.773.326,00 kn (rutne naknade u iznosu od 94.154.844,00 kn, terminalne naknade u iznosu od 9.852.531,00 kn te rutne naknade Bosne i Hercegovine u iznosu od 5.765.951,00 kn). Naplatu potraživanja za pružatelje zrakoplovnih usluga obavlja EUROCONTROL putem sustava naplate rutnih i terminalnih naknada. Prema izvješću EUROCONTROL-a za 2021. (eurocontrol-crcr-report-2021) koje, između ostalog, sadrži podatke o naplaćenim potraživanjima po zemljama, naplata potraživanja iznosi više od 99,0 %.

Novac u banci i blagajni iznosio je 258.979.795,00 kn i odnosi se na novac na kuskim i deviznim žiroračunima otvorenim kod tri poslovne banke u iznosu od 258.978.186,00 kn te novac u kuskim blagajnama u iznosu od 1.609,00 kn. Prema obrazloženju Društva, gotovinski promet putem blagajni ne vodi se od lipnja 2022.

U okviru plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda vrijednosno je značajnija ugovorna imovina u iznosu od 266.330.236,00 kn, a odnosi se na priznavanje ugovorne imovine temeljem propisa za pružanje usluga u zračnoj plovidbi koji uređuju da se u situacijama značajne razlike između planiranih i ostvarenih prihoda primjenjuje propisani mehanizam zaštite pružatelja usluga u zračnom prometu u slučaju pada prometa iznad razine koju je Planom performansi Republike Hrvatske za 2020. – 2024. prihvatila Europska komisija. Odlukom Društva o priznavanju ugovorne imovine za 2020. u iznosu od 218.399.321,00 kn (iz svibnja 2021.) i za 2021. u iznosu od 47.930.915,00 kn (iz travnja 2022.), Društvo ima pravo na sredstva u visini procijenjenog manjka prihoda u idućem razdoblju, koja će ostvariti od korisnika usluga na temelju povećanja cijene rutnih usluga u iznosu od 266.330.236,00 kn.

Vrijednost kapitala i rezervi iznosila je 709.999.750,00 kn. Odnosi se na temeljni (upisani) kapital u iznosu od 450.000.000,00 kn, zakonske i druge rezerve u iznosu od 264.544.017,00 kn te gubitak poslovne godine u iznosu od 4.544.267,00 kn (nakon oporezivanja).

Vrijednosno značajnija rezerviranja odnose se na dugoročna rezerviranja na temelju propisa za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (uredbe Europske komisije 549/2004, 550/2004, 551/2004, 552/2004, 2019/317 i 2020/1627 i odluka Europske komisije 2021/891) u iznosu od 108.516.052,00 kn te rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenika u iznosu od 94.254.577,00 kn. Dugoročna rezerviranja u iznosu od 108.516.057,00 kn odnose se na rezervirana sredstva za pokriće razlike između planiranih troškova iz Plana performansi Republike Hrvatske za 2020. – 2024. i ostvarenih prihoda od pruženih usluga.

Koncem 2020. Društvo je rezerviralo sredstva u iznosu od 134.772.635,00 kn, a u 2021. za stvarno ostvareni dio prihoda od pruženih usluga u zračnoj plovidbi u iznosu od 26.256.583,00 kn umanjena su dugoročna rezerviranja.

Vrijednosno značajnije dugoročne obveze odnose se na tri dugoročna kredita iz prijašnjih godina u ukupnom iznosu od 23.686.862,00 kn: kredit Europske banke za obnovu i razvoj iz 2011. u iznosu od 47.000.000,00 EUR za modernizaciju sustava za kontrolu zračne plovidbe u Republici Hrvatskoj, kredit Europske investicijske banke iz 2002. u iznosu od 20.000.000,00 EUR za projektiranje, izgradnju i uvođenje poboljšanja usluga kontrole zračne plovidbe i kredit u iznosu od 310.229,00 EUR koji je EUROCONTROL ugovorio s Bosnom i Hercegovinom 2020. u kojem Društvo sudjeluje zbog zajedničkog nadzora zračnog prostora.

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 137.140.496,00 kn, a vrijednosno značajnije odnose se na obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama u iznosu od 43.570.779,00 kn za tri dugoročna kredita, obveze prema dobavljačima u iznosu od 43.487.354,00 kn (u inozemstvu u iznosu od 27.027.516,00 kn te u zemlji u iznosu od 16.459.838,00 kn), obveze prema zaposlenima u iznosu od 21.318.544,00 kn, obveze za poreze, doprinose i slična davanja u iznosu od 18.976.601,00 kn i ostale kratkoročne obveze u iznosu od 8.979.232,00 kn (najvećim dijelom odnose se na obveze za rutnu i terminalnu naknadu za Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo u iznosu od 6.148.790,00 kn i rutnu i terminalnu naknadu za Ministarstvo unutarnjih poslova u iznosu od 1.343.975,00 kn). Koncem 2021. sve obveze su nedospjele.

Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja koncem godine iskazani su u iznosu od 59.021.434,00 kn, a vrijednosno su značajniji prihodi budućeg razdoblja koji se odnose na primljena sredstva fondova Europske unije za sufinanciranje međunarodnih i tuzemnih projekata u iznosu od 55.047.805,00 kn (projekt CEF za 2015., 2016. i 2017. u ukupnom iznosu od 51.097.204,00 kn odnosi se na ulaganje u infrastrukturne prioritete Europske unije na području prometa, energetike i digitalne tehnologije, projekt SESAR 2020. u iznosu od 3.459.521,00 kn odnosi se na definiranje, razvijanje i stavljanje u upotrebu tehnologije u svrhu transformiranja upravljanja zračnim prometom u Europi te ostali projekti u iznosu od 491.080,00 kn).

Izvanbilančni zapisi iskazani su u iznosu od 413.310.165,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na dane zadužnice u iznosu od 355.447.188,00 kn (Europskoj banci za obnovu i razvoj po kreditu u iznosu od 353.307.178,00 kn i dobavljačima u iznosu od 2.140.010,00 kn) te primljene garancije i zadužnice od dobavljača za uredno izvršenje radova, usluga i isporuku opreme u iznosu od 57.300.458,00 kn.

c) Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Na temelju odredaba članka 2., stavka 3. Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, subjekti od javnog interesa (iz članka 3., točke 1. Zakona o računovodstvu), odnosno obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja obvezni su sastaviti izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Društvo je za 2021. iskazalo gubitak razdoblja te sveobuhvatni gubitak razdoblja u iznosu od 4.544.267,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu manji je za 42.063.901,00 kn ili 90,3 %, najvećim dijelom zbog smanjenja troškova amortizacije (nematerijalne imovine, opreme i građevina) te smanjenja troškova osoblja.

d) Revizija godišnjih financijskih izvještaja

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2021. obavilo je revizorsko društvo. Prema izvještaju revizorskog društva, godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Društva na 31. prosinca 2021., njegovu financijsku uspješnost i novčane tokove u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima

Zapošljavanje i unaprjeđenje zaposlenika je sastavni dio procesa upravljanja ljudskim potencijalima. Upravljanje ljudskim potencijalima je bitan dio poslovanja kojim se strategije, poslovni planovi i ciljevi Društva povezuju s osiguranjem dovoljnog broja kvalificiranih zaposlenika. Obuhvaća, između ostalog, planiranje ljudskih potencijala, zapošljavanje i popunjavanje radnih mjesta (privlačenje zaposlenika i njihov odabir) te osposobljavanje i obrazovanje.

Zapošljavanje je, osim propisima kojima su propisane javne ovlasti, djelatnosti i financiranje Društva (Zakon o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe i Zakon o zračnom prometu), propisano i Zakonom o radu (Narodne novine 93/14, 127/17 i 98/19), uredbama Europske komisije koje se odnose na obavljanje djelatnosti Društva, unutarnjim aktima Društva kojima je propisana unutarnja organizacija i ustroj Društva te prava i obveze zaposlenika, Kolektivnim ugovorima, Postupkom/procesom selekcije vanjskih kandidata za administrativna radna mjesta i radna mjesta pomoćnog zrakoplovnog osoblja (travanj 2015., travanj i studeni 2019., listopad i prosinac 2020., srpanj i rujan 2022.), (dalje u tekstu: Postupak odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja); Postupkom selekcije za radno mjesto kontrolora zračnog prometa (lipanj 2016., travanj i studeni 2019., siječanj 2021.), (dalje u tekstu: Postupak odabira kontrolora) i Postupkom internog odabira kandidata za sva radna mjesta (ožujak 2021.), (dalje u tekstu: Postupak internog odabira).

Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta iz srpnja 2006. s primjenom od 1. siječnja 2007., Pravilnikom o organizaciji/unutarnjem ustroju Društva iz veljače 2019. s primjenom od 1. listopada 2019. (izmjene u rujnu 2019., veljači 2020. i lipnju 2021.) te Pravilnikom o organizaciji/unutarnjem ustroju Društva iz svibnja 2022. s primjenom od 1. studenoga 2022. (dalje u tekstu: Pravilnik o organizaciji) utvrđena je unutarnja organizacija Društva, naziv i ustroj organizacijskih jedinica, raspodjela poslova po organizacijskim jedinicama, opisi poslova te ovlasti i odgovornosti organizacijskih jedinica. Sastavni dio navedenih Pravilnika je sistematizacija radnih mjesta po organizacijskim jedinicama s brojem izvršitelja i organizacijska/ustrojstvena shema, a Pravilnicima iz 2019. i 2022. utvrđen je i Katalog radnih mjesta. Navedeni Katalog sadrži oznaku i naziv radnog mjesta, sažetak pozicije, nadređenu poziciju, ovlasti, odgovornosti i poslovne aktivnosti radnog mjesta te (minimalne) uvjete radnog mjesta.

Odredbama Kolektivnih ugovora Društva (iz srpnja 2015. s primjenom od 1. listopada 2015., iz srpnja 2019. s primjenom od 1. listopada 2019. te iz listopada 2022. s primjenom od 1. studenoga 2022.), (dalje u tekstu: Kolektivni ugovori) propisano je, između ostalog, zasnivanje radnog odnosa odnosno način popunjavanja slobodnih radnih mjesta, vrste radnog odnosa, postupak provjere minimalnih uvjeta zaposlenika/kandidata za zasnivanje radnog odnosa, utvrđivanje sposobnosti zaposlenika/kandidata (psihološka, psihofizička i druga), probni rad, zapošljavanje pripravnika, zapošljavanje osoba koje se u radni odnos primaju u svrhu školovanja kao kandidati za dobivanje dozvole kontrolora zračnog prometa (dalje u tekstu: kontrolori studenti), upućivanje u drugo mjesto rada te su pojašnjeni pojedini pojmovi koji se koriste u Kolektivnom ugovoru i Pravilniku o organizaciji.

Propisano je da se radni odnos zasniva pisanim ugovorom o radu, ugovori o radu zaključuju na neodređeno vrijeme i iznimno na određeno vrijeme, a za izvršne direktore sektora, izvršnog direktora samostalne jedinice vojnih poslova i direktore centara ugovori o radu zaključuju se na određeno vrijeme, na razdoblje od tri godine. Nadalje, propisano je da se radna mjesta popunjavaju javnim oglasom, internim oglasom na kojem pravo sudjelovanja imaju isključivo zaposlenici Društva i ponudom ugovora o radu za slobodno radno mjesto zaposleniku te je propisano gdje se navedeni oglasi objavljuju. Također je propisano da odluku o potrebi popunjavanja slobodnih radnih mjesta, odluku o načinu popune te odluku o zaposleniku/kandidatu s kojim će se zaključiti ugovor o radu donosi Poslodavac. Kolektivni ugovor sadrži tarifni dio sa specifikacijom svih radnih mjesta Društva (tarifnim dijelom se određuju koeficijenti za izračun plaća za svako pojedino radno mjesto).

Pravilnikom o radu (veljača 2015. i rujan 2019.) utvrđena su prava i obveze zaposlenika iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom u Društvu, između ostalog, plaće, organizacija rada, postupak i mjere zaštite dostojanstva zaposlenika, mjere zaštite od diskriminacije i probni rad.

– Planiranje ljudskih potencijala

Društvo kao pružatelj usluga u zračnom prometu, a u skladu s preuzetim obvezama i zakonodavstvom Europske unije, treba osigurati dovoljno kompetentnog osoblja za pružanje sigurnih i kvalitetnih usluga, a odgovarajući broj kontrolora zračnog prometa (dalje u tekstu: kontrolori), osposobljavanje kontrolora studenata te obrazovanje i održavanje potrebnih znanja i vještina zaposlenika, glavni su ciljevi poslovanja u svrhu pružanja odgovarajućih usluga u zračnom prometu.

Sistematizacijom radnih mjesta, koja je sastavni dio Pravilnika o organizaciji, utvrđen je, između ostalog, predviđeni broj izvršitelja po radnim mjestima.

U tablici u nastavku daju se podaci o broju sistematiziranih radnih mjesta po grupama radnih mjesta (kontrolori te administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje) koncem 2019., 2020., 2021. i 2022.

Tablica broj 3

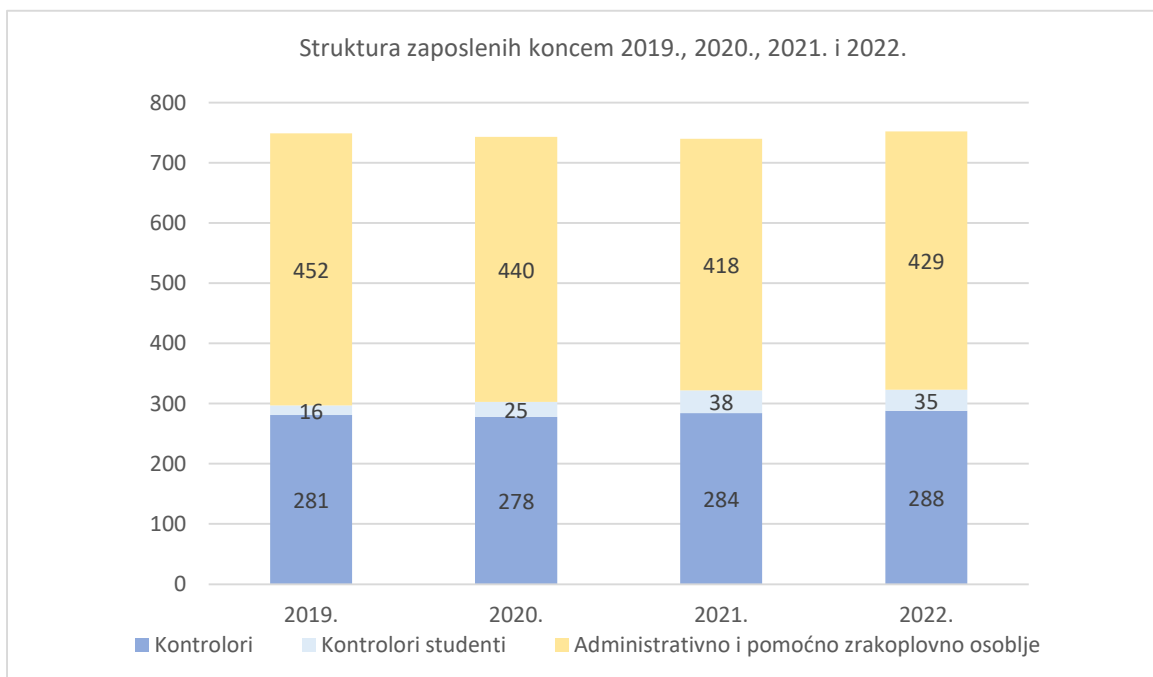
Broj sistematiziranih radnih mjesta po grupama radnih mjesta (kontrolori te administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje) koncem 2019., 2020., 2021. i 2022.

Redni broj	Grupa radnih mjesta	2019.	2020.	2021.	2022.
	1	2	3	4	5
1.	Kontrolori *	439	439	439	485
2.	Administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje	620	622	622	591
	Ukupno	1059	1061	1061	1076

*kontrolori i kontrolori studenti

Od 2019. do 2022. ukupan broj radnih mjesta utvrđen sistematizacijom povećan je za 17 ili 1,6 %. Udio sistematiziranih radnih mjesta kontrolora u ukupno sistematiziranom broju zaposlenih povećan je s 41,5 % u 2019. na 45,1 % u 2022., istovremeno udio sistematiziranog administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja smanjen je s 58,5 % u 2019. na 54,9 % u 2022.

U grafičkom prikazu u nastavku daju se podaci o strukturi zaposlenih po vrsti radnih mjesta koncem 2019., 2020., 2021. i 2022.

Grafički prikaz broj 1

Društvo je koncem 2019. imalo 749 zaposlenika (od toga na određeno 18 zaposlenika), koncem 2020. imalo je 743 zaposlenika (od toga na određeno 30 zaposlenika), koncem 2021. imalo je 740 zaposlenika (od toga na određeno 45 zaposlenika) te 752 zaposlenika koncem 2022. (od toga na određeno 39).

U 2022. u odnosu na 2019. povećan je udio kontrolora (kontrolori i kontrolori studenti) u ukupnom broju zaposlenih s 39,7 % na 43,0 %, a udio administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja u ukupnom broju zaposlenih smanjen je sa 60,3 % na 57,0 %.

Od 2019. do 2022. prosječan broj zaposlenih bio je 746, što je 70,1 % u odnosu na broj sistematiziranih radnih mjesta. U odnosu na sistematizirana radna mjesta broj zaposlenih bio je manji koncem 2019. za 29,3 %, koncem 2020. za 30,0 %, koncem 2021. za 30,3 % i koncem 2022. za 30,1 %.

Uputom za izradu i dostavu planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čine državnu imovinu (Ministarstvo državne imovine, rujan 2019., od 2020. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine), između ostalog, propisano je i sastavljanje opisnog dijela godišnjeg plana poslovanja koji treba sadržavati i značajne korporativne promjene koje se odnose na zaposlene. Prema odredbama članaka 13. i 31. Statuta Društva (lipanj 2016. i rujan 2020.), obveza Uprave, između ostalog, je donošenje planova u svrhu provođenja utvrđene poslovne politike, a Skupština Društva odlučuje o godišnjem planu Društva. Društvo je sastavilo i Skupština Društva usvojila godišnje planove o poslovanju (za 2019., 2020., 2021. i 2022.) koji su objavljeni na mrežnim stranicama Društva u skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama. U spomenutim godišnjim planovima o poslovanju navedeni su i brožani podaci o planiranom zapošljavanju kontrolora, a za administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje je navedeno da će se zapošljavanje provoditi po potrebi, bez navođenja brožanih podataka o planiranom broju izvršitelja. Planirano je zapošljavanje putem javnih i internih oglasa odnosno premještanjem postojećih zaposlenika.

Osim planiranog zapošljavanja koji je sastavni dio godišnjeg plana poslovanja, Društvo izrađuje i godišnji plan zapošljavanja novih zaposlenika na način i s elementima propisanim unutarnjim aktima Društva, i to Metodikom planiranja i izvješćivanja, Mapom poslovnih procesa te Priručnikom za upravljanje ljudskim resursima. Navedenim aktima su, između ostalog, propisane aktivnosti, rokovi, nositelji aktivnosti te oblik i sadržaj plana zapošljavanja. U skladu s navedenim unutarnjim aktima doneseni su planovi zapošljavanja novih zaposlenika javnim oglasom za 2019., 2021. i 2022. Za 2022. donesene su i dvije izmjene plana zapošljavanja. Za 2020. nije donesen plan zapošljavanja. Prema obrazloženju odgovorne osobe plan zapošljavanja za 2020. nije donesen zbog smanjenog obujma poslova uslijed obustave i/ili manjeg broja letova uzrokovanih pandemijom COVID-19. Međutim, za 2020. donesen je Plan poslovanja koji, između ostalog, sadrži brožane podatke o planiranom zapošljavanju kontrolora studenata te je planirana mogućnost zapošljavanja drugih zaposlenika (zbog odlaska zaposlenika u mirovinu ili drugi razlozi odlaska iz Društva). Godišnji planovi zapošljavanja, osim podataka o broju i strukturi zaposlenih, sadrže, između ostalog, tablični pregled planiranog broja zapošljavanja po oznaci i nazivu radnog mjesta, pregled popunjenosti za planirano radno mjesto, planirano tromjesečje zapošljavanja, obrazloženje i napomene u vezi s popunjavanjem radnog mjesta te projekcije mogućih odlazaka u mirovinu (utvrđeno je da će se radna mjesta popunjavati ovisno o dinamici podnošenja zahtjeva za prestanak radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu prema procjeni nužnosti popune slobodnog radnog mjesta). Nadalje je utvrđeno da je pri odlasku na rodiljne dopuste, duža bolovanja ili slična nepredviđena dulja odsustva zaposlenika moguće zapošljavanje zaposlenika na određeno vrijeme na temelju javnih oglasa i provedene selekcije, a da kod interne preraspodjele (internih oglasa) Društvo može popuniti radna mjesta neovisno nalaze li se u planu zapošljavanja. Planom zapošljavanja za 2019. planirano je zapošljavanje ukupno 48 zaposlenika (16 kontrolora studenata, sedam inženjera i tehničara te 25 zaposlenika na administrativnim poslovima). Poslovnim planom za 2020. planirano je zapošljavanje ukupno 45 zaposlenika (kontrolori studenti). Planom zapošljavanja za 2021. planirano je zapošljavanje ukupno 25 zaposlenika (kontrolori studenti). Posljednjim izmjenama Plana zapošljavanja za 2022. planirano je zapošljavanje ukupno 35 zaposlenika (16 kontrolora studenata i 19 zaposlenika na administrativnim i drugim poslovima).

U skladu s odredbama članaka 149. i 150. Zakona o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19 i 151/22) Društvo je Radničkom vijeću dostavljalo tromjesečna izvješća o broju i vrsti zaposlenika, strukturi zaposlenosti te razvoju i politici zapošljavanja, a prije donošenja godišnjih planova zapošljavanja savjetovalo se s Radničkim vijećem.

Prema odredbama Dodatka I Kolektivnog ugovora iz studenoga 2020., koje su se primjenjivale do konca ožujka 2021., a odnose se na suglasnost i savjetovanje s Radničkim vijećem, Društvo je prije donošenja odluke o zapošljavanju bilo dužno ishoditi prethodnu suglasnost Radničkog vijeća (osim u slučaju ako se radi o zapošljavanju kandidata za stjecanje dozvole kontrolora zračnog prometa), a u slučaju nastanka neodgodive potrebe za zapošljavanjem na radnom mjestu koje je upražnjeno odlaskom zaposlenika u mirovinu savjetovati se s Radničkim vijećem. Od 1. studenoga 2020. do 31. ožujka 2021. nije bilo javnih oglasa za zapošljavanja novih zaposlenika. Prema podacima Društva u navedenom razdoblju zaposlena je jedna osoba prema postupku započetom u rujnu 2019. (odnosno prije donošenja Dodatka I Kolektivnom ugovoru).

– Zapošljavanje i popunjavanje radnih mjesta

Postupci zapošljavanja i popunjavanja radnih mjesta, odnosno aktivnosti, nositelji i dokumenti detaljno su propisani Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, Postupcima odabira kontrolora i Postupkom internog odabira. Navedenim postupcima su propisane odgovornosti i ovlaštenja osoba koje sudjeluju u postupku odabira kandidata, tijek postupka odnosno aktivnosti (od iniciranja postupka zapošljavanja/internog popunjavanja slobodnog radnog mjesta do zaključivanja ugovora s izabranim kandidatom), nositelji aktivnosti, opis aktivnosti te vrste dokumenata koji nastaju u postupku odabira (ulazni i izlazni). Tijekom godina Društvo je dopunjavalo i razvijalo navedene postupke na način da je detaljnije opisalo i navelo aktivnosti, nositelje i dokumente.

Također je donesena i Odluka o zapošljavanju izvan predviđenog broja izvršitelja radnog mjesta (veljača 2020.), kojom se propisuju kriteriji i uvjeti zaključivanja ugovora o radu, za radno mjesto za koje je popunjen broj izvršitelja ako se radi o uvođenju novoga zaposlenika uz nadzor zaposlenika koji je zaposlen na tom radnom mjestu ili je za radno mjesto potrebna dozvola za rad ili ovlaštenje za koje je potreban prethodni rad u Društvu. Navedenom Odlukom utvrđeno je da je zaključivanje ugovora o radu moguće isključivo u razdoblju šest mjeseci prije nego što će radno mjesto biti slobodno zbog odlaska zaposlenika koji radi na tom radnom mjestu u mirovinu (starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu ili starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika).

U Priručniku za upravljanje ljudskim resursima (ožujak 2021.) naveden je pregled procedura, naputaka i smjernica koje se koriste u Društvu u procesu upravljanja ljudskim potencijalima, a koji se odnose na zapošljavanje novih zaposlenika i premještanje zaposlenika unutar organizacijskih jedinica Društva te osposobljavanje i obrazovanje zaposlenika. Utvrđeni su ciljevi zapošljavanja (između ostalog, postići standardni pristup zapošljavanju novih zaposlenika temeljen na najboljim praksama svih uključenih u procese privlačenja i odabira kandidata za nova radna mjesta, poticanje razvoja, napredovanja i internih premještaja) kako bi se pružila prilika svim zaposlenicima koji posjeduju potrebne vještine, znanja i iskustvo. Također, utvrđen je pravni okvir sustava kompetencija za kontrolore i drugo zrakoplovno osoblje (Uredbe Europske komisije 2015/340 i 2017/373), a za sva druga (administrativna) radna mjesta Društvo treba utvrditi model općih i rukovoditeljskih kompetencija prema ciljevima poslovanja Društva.

Nadalje, utvrđeni su pokazatelji učinka procesa upravljanja zapošljavanja, a to su godišnje planiranje zapošljavanja prema unaprijed utvrđenim kriterijima, potrebno vrijeme zapošljavanja od prve aplikacije kandidata do prihvaćanja ponude i dovoljan broj kandidata za kontrolore zračnog prometa za početak osposobljavanja. Priručnik sadrži i dijagram tijeka objedinjenih procesa koji se odnose na popunjavanje radnih mjesta, osposobljavanje za propisane kompetencije te obrazovanje zaposlenika.

Društvo je, također, radi bolje informiranosti zainteresiranih kandidata i transparentnosti zapošljavanja, sastavilo i na mrežnim stranicama objavilo brošuru Kako postati kontrolor zračnog prometa s podacima o Društvu, poslovima kontrolora, potrebnim osobinama kandidata za poslove kontrolora, odabiru kandidata i vrstama testiranja.

Nadalje, Društvo planira uvođenje centraliziranog sustava programske podrške upravljanja procesima ljudskih potencijala i njegovu punu primjenu tijekom 2024. Navedenom programskom podrškom planirano je objedinjavanje i ujednačavanje procesa svih organizacijskih jedinica koji se odnose, između ostalog, na evidenciju radnog vremena, pokretanje i odobravanje zahtjeva zaposlenika (godišnji odmor, rekreacija, školovanje), praćenje i evidenciju razvoja te školovanje zaposlenika.

U Društvu su od 2019. do 2022. zaposlena ukupno 103 nova zaposlenika, od čega 61 kontrolor student i 42 zaposlenika na poslovima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja. Na određeno vrijeme je zaposleno 67 zaposlenika, a na neodređeno 36 zaposlenika (na određeno vrijeme najveći dio se odnosi na kontrolore studente). U 2019. zaposleno je osam zaposlenika (svi na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja), u 2020. zaposleno je 36 zaposlenika (20 kontrolora studenata i 16 zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja), u 2021. zaposleno je 29 zaposlenika (25 kontrolora studenata i četiri zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja), a u 2022. zaposleno je 30 zaposlenika (16 kontrolora studenata i 14 zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja). Prema Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i Postupcima odabira kontrolora, a u skladu s odlukama o pokretanju postupka zapošljavanja za zapošljavanje novih zaposlenika objavljeni su javni oglasi. Za odabir kandidata imenovana su povjerenstva koja su nakon provedenog testiranja i razgovora s kandidatom sastavila izvješća te predložila direktoru Društva kandidate za zasnivanje radnog odnosa. Prema prijedlogu povjerenstva, direktor Društva je donio odluke o izboru kandidata s kojima su zaključeni ugovori o radu.

Prema podacima Društva, od 2019. do 2022. radni odnos prestao je za ukupno 114 zaposlenika (mirovina i drugi razlozi). U 2019. radni odnos prestao je za 17 zaposlenika, u 2020. za 42 zaposlenika, u 2021. za 32 zaposlenika i u 2022. za 23 zaposlenika.

– Osposobljavanje i obrazovanje zaposlenika

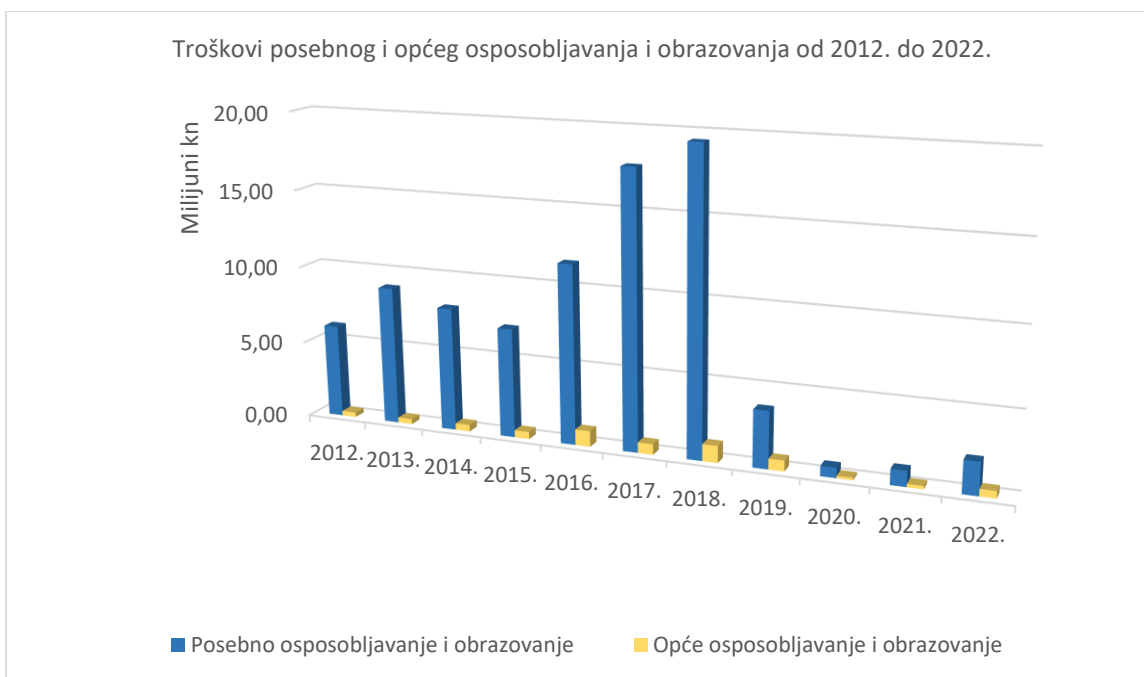
Prema Priručniku za upravljanje ljudskim resursima, poslovanje i ostvarenje poslovnih ciljeva Društva ovisi, između ostalog, o vještinama, osobinama, iskustvu i motivaciji zaposlenika te njihovom obrazovanju, usavršavanju i osposobljavanju kako bi obavljanje poslova bilo na primjerenoj razini i zaposlenicima se pružila mogućnost za osobni razvoj i razvoj karijere. Društvo donosi godišnje planove osposobljavanja zaposlenika. Plan osposobljavanja sadrži podatke o području i nazivu osposobljavanja/obrazovanja (naziv tečaja), polazniku, trajanju obrazovanja, lokaciji održavanja, pružatelju usluga, obrazloženju potrebe za osposobljavanjem/obrazovanjem i planiranoj cijeni.

Prati se ostvarenje plana osposobljavanja, a izvješća o ostvarenju plana osposobljavanja dostavljaju se direktorima organizacijskih jedinica.

Prema podacima Društva u 2021. troškovi osposobljavanja i obrazovanja zaposlenika iznosili su 1.223.371,00 kn. Troškovi osposobljavanja i obrazovanja zaposlenika bili su značajni i u 2022. te prijašnjih godina.

Troškovi osposobljavanja i obrazovanja odnose se na osposobljavanje i obrazovanje kontrolora studenata, kontrolora i drugog zrakoplovnog osoblja za stjecanje i održavanje ovlaštenja i licenci za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (posebno obrazovanje) te osposobljavanje i obrazovanje drugih zaposlenika (opće obrazovanje).

U grafičkom prikazu u nastavku daju se podaci o ostvarenim troškovima posebnog i općeg osposobljavanja i obrazovanja od 2012. do 2022.

Grafički prikaz broj 2

Ukupni troškovi posebnog i općeg osposobljavanja i obrazovanja zaposlenika značajnije se smanjuju od 2019. U 2019. iznosili su ukupno 4.410.882,00 kn (troškovi posebnog osposobljavanja i obrazovanja u iznosu od 3.711.378,00 kn, troškovi općeg osposobljavanja i obrazovanja u iznosu od 699.504,00 kn) te su u odnosu na prethodnu godinu manji za 16.121.405,00 kn ili 78,5 %, najvećim dijelom zbog smanjenja troškova osposobljavanja kontrolora studenata (u 2019. nije bilo novih zapošljavanja kontrolora studenata).

Društvo je u lipnju 2020. počelo samostalno osposobljavati kandidate za dobivanje dozvole kontrolora zračnog prometa, a u veljači i lipnju 2021. uspostavljen je cjeloviti sustav osposobljavanja kandidata za dobivanje dozvole kontrolora zračnog prometa. Teorijsko i praktično osposobljavanje provodi se u Zagrebu i Splitu. Osposobljavanje kandidata za dobivanje dozvole kontrolora zračnog prometa provode osobe koje su stekle ovlaštenja (certifikate) za pružanje osposobljavanja, a provode se za tri razine ovlaštenja: osnovno, za lokaciju i osposobljavanje uz rad.

Nadalje, provodi se osposobljavanje instruktora i ocjenjivača. Troškovi posebnog obrazovanja u 2020. iznosili su 658.821,00 kn, u 2021. iznosili su 1.011.163,00 kn te su u 2022. iznosili 2.113.184,00 kn.

Prethodnih godina, osposobljavanje kandidata za dobivanje dozvole kontrolora zračnog prometa obavljalo se u ovlaštenim institucijama izvan Republike Hrvatske. Troškovi posebnog obrazovanja u 2017. iznosili su 17.748.958,00 kn, u 2018. iznosili su 19.432.855,00 kn te su u 2019. iznosili 3.711.378,00 kn. Uspostavljanjem cjelovitog sustava osposobljavanja kandidata za dobivanje dozvole kontrolora zračnog prometa koje Društvo samostalno provodi značajno su smanjeni troškovi posebnog osposobljavanja i obrazovanja u odnosu na prethodne godine kada se navedeno osposobljavanje provodilo izvan Društva.

III. REVIZIJA

Postupci revizije provedeni su od 27. svibnja 2022. do 25. srpnja 2023.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija
- provjeriti usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem subjekta.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o računovodstvu
2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
3. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja za 2021. su:

1. Zakon o računovodstvu
2. Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19)
3. Odluka o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku
4. Kodeks korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele
5. Odluka o pristupanju Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe – EUROCONTROL iz 1960., s protokolima iz 1970., 1978. i 1981. i Mnogostranom sporazumu o rutnim naknadama iz 1981.
6. Zakon o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe
7. Zakon o zračnom prometu
8. Zakon o upravljanju državom imovinom (Narodne novine 52/18)
9. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
10. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
11. Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru
12. Pravilnik o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada

13. Uredba (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) (Službeni list Europske unije L 96/1)
14. Uredba (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) (Službeni list Europske unije L 96/10)
15. Uredba (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o zračnom prostoru) (Službeni list Europske unije L 96/20)
16. Uredba (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti) (Službeni list Europske unije L 96/26)
17. Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba i stavljanju izvan snage provedbenih uredaba (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 (Službeni list Europske unije L 56/1 veljača 2019.)
18. Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1627 od 3. studenoga 2020. o izvanrednim mjerama za treće referentno razdoblje (2020. – 2024.) programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba zbog pandemije bolesti COVID-19 (Službeni list Europske unije L 366/7 studeni 2020.)
19. Provedbena odluka Komisije (EU) 2021/891 od 2. lipnja 2021. o utvrđivanju revidiranih ciljeva performansi na razini Unije za mrežu za upravljanje zračnim prometom za treće referentno razdoblje (2020. – 2024.) i o stavljanju izvan snage Provedbene odluke (EU) 2019/903 (Službeni list Europske unije L 195/3)
20. Uredba Komisije (EU) 2015/340 od 20. veljače 2015. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 923/2012 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 805/2011 (Službeni list Europske unije L 63/1)
21. Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 od 1. ožujka 2017. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor, o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 482/2008 i provedbenih uredbi (EU) br. 1034/2011, (EU) br. 1035/2011 i (EU) 2016/1377 te o izmjeni Uredbe (EU) br. 677/2011 (Službeni list Europske unije L 62/1)
22. Uredba o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora (Narodne novine 12/19)
23. Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16)
24. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17 i 144/20)
25. Zakon o porezu na dobit
26. Zakon o reviziji
27. Odluka o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava
28. Statut (lipanj 2016. i rujan 2020.)
29. Etički kodeks (lipanj 2018.)
30. Pravilnik o sponzoriranju i doniranju (veljača 2021.)
31. Pravilnik o primjeni računovodstvenih politika (lipanj 2013. i prosinac 2021.)

32. Pravilnik o radu
33. Kolektivni ugovor
34. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave
35. Uputa o procesu nabave radi zaštite interesa Društva
36. Postupak upravljanja nabavom radi zaštite interesa Društva
37. Metodika planiranja i izvještavanja
38. Mapa poslovnih procesa
39. Priručnik za upravljanje ljudskim resursima
40. Postupak testiranja kandidata za administrativna radna mjesta i radna mjesta pomoćnog zrakoplovnog osoblja (travanj 2015., travanj i studeni 2019.)
41. Postupak selekcije kandidata za administrativna radna mjesta i radna mjesta pomoćnog zrakoplovnog osoblja (listopad 2020.)
42. Postupak selekcije vanjskih kandidata za administrativna radna mjesta i radna mjesta pomoćnog zrakoplovnog osoblja (prosinac 2020. i srpanj 2022.)
43. Proces selekcije vanjskih kandidata za administrativna radna mjesta i radna mjesta pomoćnog zrakoplovnog osoblja (rujan 2022.)
44. Postupak selekcije kandidata za radno mjesto kontrolora zračnog prometa (lipanj 2016., travanj i studeni 2019. i siječanj 2021.)
45. Postupak internog odabira kandidata za sva radna mjesta u Društvu (ožujak 2021.)
46. Plan poslovanja (za 2019., prosinac 2018.; za 2020., veljača 2020.; za 2021., prosinac 2020. i za 2022., prosinac 2021.)
47. Plan zapošljavanja (za 2019., siječanj 2019.; za 2021., prosinac 2020. i za 2022., siječanj 2022.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Društva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Društva. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća, naknadama za zaposlene, popunjavanjem slobodnih radnih mjesta, izlaznim i ulaznim računima, postupcima javne nabave i druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te drugim zaposlenicima Društva i pribavljena obrazloženja u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina, kapital i rezerve, obveze, javna nabava te usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima.

Obavljenom financijskom revizijom za 2021. u okviru koje je provjerena i usklađenost postupaka zapošljavanja i sustava unaprjeđenja zaposlenika 2019. – 2022. s propisima utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, javnu nabavu te zapošljavanje novih zaposlenika i popunjavanje slobodnih radnih mjesta zaposlenicima Društva 2019. – 2022.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

1.1. Društvo je osnovano 1999. prema Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe kao društvo s ograničenom odgovornošću, a osnivač i jedini član Društva je Republika Hrvatska.

Prema odredbama Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe i Statuta Društva, tijela Društva su Uprava, Nadzorni odbor i Skupština.

Prema odredbama članka 20. Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe i članka 19. Statuta Društva, Nadzorni odbor čini pet članova, od kojih četiri bira i opoziva Skupština, a jedan član bira se iz reda zaposlenika. Članovi Nadzornog odbora biraju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno birani. Odredbama članaka 258. i 435. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19 i 34/22) propisano je da se članovi nadzornog odbora biraju, odnosno imenuju najviše na četiri godine i mogu biti ponovno birani, odnosno imenovani, da se nadzorni odbor sastoji od tri člana, a društvenim ugovorom može se odrediti da nadzorni odbor ima više članova, ali njihov broj mora biti neparan.

Prema odredbama Odluke o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, Društvo je pravna osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Prema odredbama članka 31. Zakona o upravljanju državnom imovinom, odluku o izboru kandidata za člana nadzornog odbora pravne osobe od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva u čijoj nadležnosti su djelatnosti kojima se pretežito bavi pravna osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Nadležno ministarstvo za Društvo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Uredbom o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora propisani su postupci izbora i/ili imenovanja članova nadzornih odbora te uvjeti koje moraju ispunjavati kandidati za članove nadzornih odbora u pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Odredbama članaka 6. do 9. navedene Uredbe propisano je, između ostalog, da nadležno ministarstvo prikuplja svu dokumentaciju i potrebne dokaze o uvjetima koji moraju ispunjavati kandidati za članove nadzornog odbora, provodi razgovor s kandidatima, imena predloženih kandidata objavljuju se radi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću te nadležno ministarstvo svoje mišljenje o kandidatima, prijedlog za izbor, odnosno imenovanje kandidata i svu dokumentaciju te dokaze o provedenom postupku savjetovanja dostavlja Vladi Republike Hrvatske, koja nadležnom tijelu pravne osobe predlaže izbor i/ili imenovanje člana nadzornog odbora.

Od veljače 2017. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2023.) članovi Nadzornog odbora Društva koje imenuje Skupština Društva nisu imali mandat četiri godine propisan odredbama Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe i Statuta Društva, nego šest odnosno tri mjeseca. Skupština Društva je imenovala članove Nadzornog odbora na vrijeme od šest mjeseci u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske (zaključak Vlade Republike Hrvatske kojim se predlaže Skupštini Društva imenovanje člana Nadzornog odbora), a na vrijeme od tri mjeseca bez odluke Vlade Republike Hrvatske. Nadalje, od travnja 2018. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2023.) Društvo nije imalo pet članova Nadzornog odbora kako je propisano odredbama navedenog Zakona i Statuta, nego je imalo u pravilu tri ili četiri člana, a jednog člana, i to iz redova zaposlenika imalo je u 2019. šest mjeseci, u 2020. četiri mjeseca, u 2022. osam mjeseci i tri mjeseca u 2023. Jedan član Nadzornog odbora je iz reda zaposlenika kojeg je izabralo Radničko vijeće, dok je ostale članove imenovala Skupština Društva. U 2020. Društvo nije imalo Nadzorni odbor šest mjeseci. Skupštinu Društva čine ministar ovlašten za poslove zračnog prometa (predsjednik Skupštine), ministar financija i ministar obrane.

Mogućnost imenovanja člana Nadzornog odbora na vrijeme od najduže šest mjeseci propisana je odredbama članka 10. Uredbe o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora kojima je propisano da u slučajevima nepostojanja nadzornog odbora ili minimalnog broja članova nadzornog odbora nužnih za donošenje pravovaljanih odluka, zbog čega bi pravnoj osobi prijetio nastanak određene štete ili bi moglo doći do otežanog poslovanja i obavljanja svakodnevnih djelatnosti, Vlada Republike Hrvatske, do provedbe postupka izbora i/ili imenovanja člana nadzornog odbora pravne osobe, a na prijedlog nadležnog ministarstva, predlaže skupštini članove nadzornog odbora pravne osobe, koji će se imenovati na vrijeme od najduže šest mjeseci, a koji moraju za imenovanje ispunjavati uvjete propisane Uredbom.

Prema odredbama članaka 262. i 62. Zakona o trgovačkim društvima uprava i predsjednik nadzornog odbora moraju svaku promjenu u sastavu nadzornog odbora bez odgađanja objaviti onako kako se objavljuju priopćenja društva i u propisanom roku podnijeti registarskom sudu prijavu za upis promjene u sudski registar, a prijava za upis u sudski registar podnosi se u roku od 15 dana od dana kada se ispune propisane pretpostavke za upis. Društvo nije u propisanom roku od 15 dana objavilo promjenu podataka i nije nadležnom registarskom sudu dostavilo prijavu za upis promjene podataka u sudskom registru o članovima Nadzornog odbora (predsjednica i zamjenica predsjednice Nadzornog odbora) kojima je mandat trajao do 19. kolovoza 2022. Promjene podataka o članovima Nadzornog odbora provedene su u sudskom registru u svibnju 2023.

Državni ured za reviziju nalaže u suradnji s nadležnim ministarstvom pokrenuti postupak radi izbora članova Nadzornog odbora u skladu s odredbama Uredbe o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora, Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe, Zakona o trgovačkim društvima i Statuta.

1.2. Društvo prihvaća nalog te navodi da će prema nadležnom ministarstvu inicirati pokretanje postupka radi izbora članova Nadzornog odbora u skladu s odredbama Uredbe o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora.

2. Javna nabava

2.1. Društvo je javni naručitelj i obveznik je primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22) te drugih provedbenih propisa. Provedba postupaka nabave roba, usluga i radova u Društvu uređena je i Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave te Uputom o procesu nabave radi zaštite interesa Društva (iz studenoga 2017.) i Postupcima upravljanja nabavom radi zaštite interesa Društva (iz lipnja i prosinca 2021.).

Planom nabave za 2021. planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti u iznosu od 174.789.440,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Izmjenama i dopunama Plana nabave planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti u iznosu od 192.825.715,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, što je 18.036.275,00 kn ili 10,3 % više u odnosu na Plan nabave.

Plan nabave za 2021. i Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (iz lipnja 2017.) te obavijest o nepostojanju sukoba interesa objavljeni su na mrežnim stranicama Društva.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2021., Društvo je u 2021. provelo 71 postupak javne nabave, od čega je 55 postupaka u ukupnoj vrijednosti od 57.742.173,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te 16 postupaka u ukupnoj vrijednosti od 2.594.154,00 EUR. Na javnu nabavu roba odnosi se 28.320.513,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost i 113.303,00 EUR, radova 3.362.869,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te usluga 26.058.791,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost i 2.480.851,00 EUR. Na otvorene postupke javne nabave odnosi se ukupno 50 postupaka, od čega je 49 postupaka u vrijednosti od 51.902.025,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost i jedan postupak u vrijednosti od 26.898,00 EUR, a na pregovaračke postupke javne nabave bez prethodne objave ukupno 21 postupak, od čega šest postupaka u vrijednosti od 5.840.148,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost i 15 postupaka u vrijednosti od 2.567.256,00 EUR.

Vrijednost nabavljenih roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn odnosno do 500.000,00 kn (jednostavna nabava) iznosi 11.774.151,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a odnosi se na robe u iznosu od 3.801.942,00 kn, usluge u iznosu od 7.465.727,00 kn i radove u iznosu od 506.482,00 kn. Provedeno je ukupno 111 postupaka jednostavne nabave.

Revizijskim postupcima pregleda i provjere obuhvaćeno je jedanaest otvorenih postupaka javne nabave i sedam pregovaračkih postupaka bez prethodne objave te 20 postupaka jednostavne nabave, ukupne vrijednosti od 54.270.910,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, što je 59,2 % ukupne vrijednosti nabave.

Društvo je u Elektroničkom oglasniku javne nabave objavilo Plan nabave s izmjenama i dopunama te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma za 2021. Prema odredbama članka 2. i 5. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, plan nabave i registar ugovora sadrže, između ostalog i evidencijski broj nabave. Plan nabave i izmjene Plana nabave sadrže dva tipa evidencijskih brojeva nabave (jedan je za predmete nabave ukupnih rashoda oznake UR, a drugi za predmete nabave investicija oznake P). Evidencijski broj predmeta u Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sadrži urudžbeni broj ugovora ili oznaku predmeta nabave male ili velike vrijednosti (E-VV ili E-MV), odnosno isti predmeti nabave imaju različiti evidencijski broj u Planu nabave u odnosu na Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Nadalje, dokumentacija za provođenje postupaka javne i jednostavne nabave robe, radova i usluga nije odložena u jedinstvenom predmetu nabave formiranim po evidencijskim brojevima, već se dokumentacija nalazi na više mjesta, odnosno dijelovi dokumentacije se čuvaju u Službi financija, računovodstva i komercijale (Odjelu računovodstva, Odjelu financija i Odjelu komercijale).

Državni ured za reviziju preporučuje, radi jednostavnijeg praćenja, kontrole i upravljanja predmetima nabave, uskladiti evidencijske brojeve predmeta nabave u planu nabave i Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, a dokumentaciju o provedenim postupcima nabave čuvati na jednom mjestu, odnosno za svaki postupak nabave ustrojiti jedan predmet koji će sadržavati cjelovitu dokumentaciju za tu nabavu.

- 2.2. *Društvo prihvaća preporuku te navodi da je u tijeku nabava i implementacija novog poslovno-informacijskog sustava IPIS te je u planu uskladiti sve evidencije primjenom novog sustava, što se očekuje 1. siječnja 2025.*
3. Zapošljavanje novih zaposlenika i popunjavanje slobodnih radnih mjesta zaposlenicima Društva 2019. – 2022.
  - 3.1. Od 2019. do 2022. u Društvu su zaposlena ukupno 103 nova zaposlenika, od čega se na kontrolore studente odnosi 61, a na administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje 42 zaposlenika. U 2019. zaposleno je osam zaposlenika (svi na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja), u 2020. zaposleno je 36 zaposlenika (20 kontrolora studenata i 16 zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja), u 2021. zaposleno je 29 zaposlenika (25 kontrolora studenata i četiri zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja) i u 2022. je zaposleno 30 zaposlenika (16 kontrolora studenata i 14 zaposlenika na radnim mjestima administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja). Prema prijedlogu povjerenstva, direktor Društva je donio odluke o izboru kandidata s kojim je zaključen ugovor o radu. Revizijskim postupcima obuhvaćeno je zapošljavanje svih novih zaposlenika od 2019. do 2022., odnosno zapošljavanje 103 nova zaposlenika. Nepravilnosti i propusti se odnose na unutarnje akte i postupke zapošljavanja.

– Unutarnji akti

Zapošljavanje kontrolora studenata i administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja uređeno je Kolektivnim ugovorima Društva, pravilnicima kojima je propisana organizacija i ustrojstvo Društva, Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, Postupcima odabira kontrolora te drugim aktima Društva. Nepravilnosti i propusti se odnose na pojmove staža/iskustva te plan zapošljavanja.

– Pojmovi staža/iskustva

Sastavni dio Pravilnika o organizaciji je Sistematizacija radnih mjesta s uvjetima za njihovo obavljanje i brojem potrebnih izvršitelja (2006.) odnosno Katalog radnih mjesta sa sistematizacijom (2019. i 2022.) kojima su utvrđeni, između ostalog, uvjeti radnog mjesta (potrebna stručna sprema, razina znanja engleskog jezika, razina informatičke pismenosti, broj godina iskustva, znanja radnog mjesta, ovlaštenja i dozvole) te ovlasti, odgovornosti i poslovne aktivnosti radnog mjesta. Kolektivnim ugovorom (iz 2019. i iz 2022.) određeno je što se smatra radnim iskustvom na poslovima kontrole zračnog prometa, radnim iskustvom na poslovima u sustavu kontrole zračnog prometa i radnim stažem u Društvu. Međutim, navedenim Pravilnikom, Kolektivnim ugovorom ni drugim aktom Društva u 2019., 2020., 2021. i 2022. nije određeno što se smatra radnim iskustvom unutar vojno sigurnosnog sustava Ministarstva obrane, radnim iskustvom u vezi sa zrakoplovstvom i radnim iskustvom u zrakoplovno-tehničkom sustavu koji su navedeni u Pravilniku o organizaciji kao uvjeti pojedinog radnog mjesta.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima jasno odrediti što se smatra radnim iskustvom unutar vojno sigurnosnog sustava Ministarstva obrane, radnim iskustvom u vezi sa zrakoplovstvom i radnim iskustvom u zrakoplovno-tehničkom sustavu kako bi u postupku zapošljavanja bili jasni uvjeti koje kandidat mora ispunjavati za navedena radna mjesta.

– Plan zapošljavanja

Prema odredbama članaka 13. i 31. Statuta Društva, obveza Uprave, između ostalog, je donošenje planova u svrhu provođenja utvrđene poslovne politike, a Skupština Društva odlučuje o godišnjem planu Društva. Društvo je sastavilo i Skupština Društva usvojila godišnje planove o poslovanju (za 2019., 2020., 2021. i 2022.) koji su objavljeni na mrežnim stranicama Društva. Godišnji planovi sadrže i plan zapošljavanja s brojčanim podacima o planiranom zapošljavanju kontrolora, a za administrativno i drugo osoblje je navedeno da će se zapošljavanje provoditi po potrebi. Planirano je zapošljavanje putem javnih i internih oglasa odnosno premještanjem postojećih zaposlenika.

Osim planiranog zapošljavanja koji je sastavni dio godišnjeg plana poslovanja, direktor Društva je uz prethodno savjetovanje s Radničkim vijećem donio godišnji plan zapošljavanja za 2019., 2021. i 2022. (plan zapošljavanja za 2020. nije donesen zbog smanjenog obujma poslova uslijed obustave i/ili manjeg broja letova uzrokovanih pandemijom COVID-19). Donošenje navedenog godišnjeg plana zapošljavanja novih zaposlenika utvrđeno je unutarnjim aktima Društva, i to Metodikom planiranja i izvješćivanja, Mapom poslovnih procesa te Priručnikom za upravljanje ljudskim resursima.

Planom zapošljavanja, između ostalog, planiran je ukupan broj zaposlenika, nova zapošljavanja po organizacijskim jedinicama i radnim mjestima te projekcije mogućih odlazaka u mirovinu. Utvrđeno je da će se radna mjesta popunjavati ovisno o dinamici podnošenja zahtjeva za prestanak radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu prema procjeni nužnosti popune slobodnog radnog mjesta. Mapom poslovnih procesa je utvrđeno da plan zapošljavanja treba sadržavati popis potrebnih novih radnih mjesta po organizacijskim jedinicama i radnim mjestima. Međutim, navedenim aktom nije utvrđeno donošenje godišnjeg plana popunjavanja slobodnih radnih mjesta internim oglasom te ponudom ugovora o radu zaposleniku koji je u radnom odnosu u Društvu. Godišnjim planovima zapošljavanja (za 2019., 2021. i 2022.) nije utvrđeno koja radna mjesta i koliki broj zaposlenika će se zaposliti na temelju internog oglasa (interne preraspodjele) ili ponudom ugovora o radu. Društvo, također, ne vodi evidenciju o popunjavanju radnih mjesta internim oglasom i ponudom ugovora o radu zaposlenicima Društva (unaprjeđenje i ostala popunjavanja). S obzirom na promjene organizacijske strukture (listopad 2019. i studeni 2022.) i da nije planirana preraspodjela internim oglasom i ponudom ugovora te da se o navedenom ne vodi evidencija, iz dostupne dokumentacije se ne mogu provjeriti odnosno potvrditi postupci interne preraspodjele zaposlenika. Također, u godišnjim izvještajima o stanju Društva za 2019., 2020., 2021. i 2022. navedeni su podaci o broju zaposlenih, broju novozaposlenih te broju zaposlenika koji su otišli iz Društva u godini za koju je izvještaj sastavljen, ali navedeni izvještaj ne sadrži podatke o planiranom i ostvarenom zapošljavanju te razloge odstupanja od plana, kao ni podatke o broju zaposlenika koji su preraspodijeljeni internim oglasom ili ponudom ugovora.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti plan zapošljavanja koji, osim planiranog popunjavanja slobodnih radnih mjesta javnim oglasom, sadrži i plan popunjavanja slobodnih radnih mjesta putem internog oglasa (interne preraspodjele) i ponudom ugovora o radu zaposlenicima Društva. Također se preporučuje o novom zapošljavanju i internim preraspodjelama (internim oglasom), kao i preraspodjelom ponudom ugovora o radu, ustrojiti evidenciju kako bi se pratilo izvršenje plana zapošljavanja. Preporučuje pratiti ostvarenje plana zapošljavanja te o tome izvještavati u okviru godišnjeg izvještaja o stanju Društva. Nadalje, preporučuje se u okviru godišnjeg izvještaja o stanju Društva navesti cjelovite podatke u vezi s novim zapošljavanjem i internom preraspodjelom zaposlenika.

– Postupci zapošljavanja

Prema odredbama Kolektivnih ugovora slobodna radna mjesta u Društvu popunjavaju se javnim oglasom (zapošljavanje novih zaposlenika), internim oglasom na kojem pravo sudjelovanja imaju isključivo zaposlenici Društva te ponudom ugovora o radu zaposleniku koji je u radnom odnosu u Društvu, a odluku o potrebi popunjavanja slobodnih radnih mjesta, odluku o načinu popune slobodnog radnog mjesta te odluku o zaposleniku/kandidatu s kojim će se zaključiti ugovor o radu za slobodno radno mjesto donosi Poslodavac, odnosno Društvo.

– Popunjavanje radnih mjesta javnim oglasom

Prema Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i Postupcima odabira kontrolora, a u skladu s odlukama o pokretanju postupka zapošljavanja, za zapošljavanje novih zaposlenika objavljeni su javni oglasi.

Za odabir kandidata imenovana su povjerenstva koja su nakon provedenog testiranja i razgovora s kandidatom sastavila izvješća te predložila direktoru Društva kandidate za zasnivanje radnog odnosa. Prema prijedlogu povjerenstva direktor Društva je donio odluke o izboru kandidata s kojima su zaključeni ugovori o radu.

Kolektivnim ugovorom je propisano da se javni oglas objavljuje na mrežnim stranicama Društva i jednim dnevnim novinama, od studenoga 2022. na mrežnim stranicama Društva i na portalu specijaliziranom za zapošljavanje.

Postupak provjere minimalnih uvjeta kandidata za zasnivanje radnog odnosa određenih Pravilnikom o organizaciji te posebnih uvjeta i/ili prednosti određenih oglasima obavlja povjerenstvo koje imenuje Društvo.

Prema odlukama direktora Društva imenovana su povjerenstva za odabir kandidata za zasnivanje radnog odnosa. Osnivanje i zadaće povjerenstva, broj članova i sastav povjerenstva propisani su Postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, a za kontrolore studente Postupkom odabira kontrolora.

Prema Postupku odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja iz travnja 2015. te travnja i studenoga 2019. povjerenstvo čine zaposlenici organizacijske jedinice za koju je objavljen oglas i zaposlenici stručne službe koja upravlja ljudskim potencijalima. Od listopada 2020. je utvrđeno da je jedan od članova uvijek zaposlenik stručne službe Društva koja upravlja ljudskim potencijalima, a predsjednik povjerenstva je u pravilu osoba koja će biti izravno nadređena osobi koju se zapošljava, broj članova povjerenstva od najmanje dva do najviše četiri člana, a od srpnja 2022. utvrđeno je da povjerenstvo ima neparan broj članova. Postupcima odabira kontrolora propisano je da povjerenstvo čine najmanje tri člana koja su u pravilu predstavnici stručne službe koja upravlja ljudskim potencijalima i odjela za osposobljavanje, treći član je instruktor, a služba ljudskih potencijala u dogovoru s predsjednikom povjerenstva može imenovati i ostale članove u skladu s potrebama oglasa. U 2019. navedena povjerenstva za odabir kontrolora studenata imala su šest članova, a u 2021. i 2022. osam članova. Pojedina povjerenstva za odabir administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja u 2019., 2020., 2021. i 2022. imala su po četiri člana.

U pojedinim odlukama o osnivanju povjerenstva za odabir administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i kontrolora studenata nisu navedena radna mjesta članova povjerenstva te nije vidljivo je li sastav povjerenstva u skladu s navedenim Postupcima odabira.

U 2019., 2020., 2021. i 2022. Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja nije propisan sastav povjerenstva u slučajevima kada je direktor Društva izravno nadređen osobi koja se zapošljava (prema navedenom Postupku izravno nadređena osoba je u pravilu predsjednik povjerenstva). U 2019. direktor Društva bio je predsjednik povjerenstva u jednom postupku za odabir kandidata kojem će biti izravno nadređen.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati propisan broj članova povjerenstva u skladu s Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i Postupcima odabira kontrolora. Preporučuje u odluci o osnivanju povjerenstva kod javnih oglasa navesti radna mjesta članova povjerenstva. Također, Državni ured za reviziju preporučuje Postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, radi razdvajanja dužnosti, propisati sastav povjerenstva u postupcima odabira kada je direktor Društva izravno nadređen osobi koja se zapošljava.

Prema podacima Društva od 2019. do 2022. objavljeni su javni oglasi za 136 izvršitelja (70 administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje i 66 kontrolori studenti). U 2019. objavljeni su javni oglasi za 45 izvršitelja (23 administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje, 22 kontrolori studenti), u 2020. za deset izvršitelja (sve za administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje), u 2021. za 20 izvršitelja (12 kontrolori studenti i osam administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje) te u 2022. za 61 izvršitelja (32 kontrolori studenti i 29 administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje).

Prema odlukama direktora Društva o objavi oglasa za radna mjesta, iz 2019. i 2020., javne oglase je trebalo objaviti na mrežnim stranicama Društva i sredstvima javnog informiranja, a od 2021. i na portalu Moj Posao te na korporativnim profilima (društvenim mrežama Facebook, Instagram, Twiter i LinkedIn), a za kontrolore studente i na mrežnim stranicama fakulteta i visokih škola (Fakultet prometnih znanosti, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Tehničko veleučilište Zagreb, Tehnički fakultet Rijeka i Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Split). Međutim, u pojedinoj dokumentaciji o postupku odabira kandidata za zasnivanje radnog odnosa nema dokumentacije o mjestu i datumu objave oglasa na korporativnim profilima i mrežnim stranicama fakulteta i visokih škola te se ne može potvrditi je li oglas objavljen na način kako je to utvrđeno odlukom o pokretanju postupka objave oglasa.

Državni ured za reviziju preporučuje u dokumentaciji o postupku odabira kandidata za zasnivanje radnog odnosa odložiti cjelokupnu dokumentaciju (dokaz) o mjestu i datumu objave javnog oglasa kako bi se moglo potvrditi je li oglas objavljen kako je to utvrđeno odlukom o pokretanju postupka objave oglasa.

U 2019., 2020., 2021. i 2022. unutarnjim aktima Društva nisu propisani rokovi podnošenja prijave kandidata za zapošljavanje, što je utjecalo na određivanje različitih rokova prijave u javnim oglasima. Tako je u javnim oglasima rok za podnošenje prijave kandidata za administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje određen od pet do 23 dana, a za kontrolore studente 14 i 15 dana.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima propisati rok za podnošenje prijave kandidata za sva radna mjesta, pri tome vodeći računa da rokovi budu primjereni kako bi se omogućilo sudjelovanje većeg broja zainteresiranih kandidata.

U javnim oglasima su, između ostalog, navedeni nazivi radnih mjesta i uvjeti koje treba ispunjavati kandidat za radno mjesto za koje je oglas objavljen. Uvjeti za radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i kontrolora studenata propisani su Pravilnikom o organizaciji koji prema odredbama Statuta donosi Skupština Društva, a dio uvjeta za radna mjesta kontrolora studenata propisan je i Uredbom Komisije Europske unije o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa iz 2015. (zdravstvena, jezična sposobnost). U pojedinim javnim oglasima za administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje i javnim oglasima za kontrolore studente u 2019., 2020., 2021. i 2022. navedeni su i dodatni uvjeti i prednosti koji nisu propisani spomenutim Pravilnikom i Uredbom.

Tako je primjerice za pojedina radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja navedeno da će prednost imati kandidati koji imaju radno iskustvo u određenom području i/ili subjektima određene veličine, određena znanja, vještine i slično, a za kontrolore studente navedena je kao uvjet godina rođenja i prednosti (sveučilišni preddiplomski studij iz područja zračnog prometa ili sveučilišni preddiplomski studij tehničke struke ili gimnazija ili srednja škola tehničke struke). Mogućnost da se javnim oglasima utvrde osim propisanih i dodatni uvjeti za radna mjesta utvrđena je Kolektivnim ugovorima (srpanj 2019. i listopad 2022.) i postupcima odabira kandidata za administrativna radna mjesta i radna mjesta pomoćnog zrakoplovnog osoblja (listopad 2020.).

Državni ured za reviziju mišljenja je da sve dodatne uvjete i kriterije treba propisati unutarnjim aktom kojim je uređena unutarnja organizacija Društva. Unaprijed utvrđena pravila osiguravaju transparentnost i jednako postupanje u istim situacijama.

Državni ured za reviziju nalaže sve uvjete za radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja propisati unutarnjim aktom kojim je uređena unutarnja organizacija Društva. Nadalje, nalaže za radna mjesta kontrolora (studenata) unutarnjim aktom kojim je uređena unutarnja organizacija Društva propisati sve dodatne uvjete, koji se uz uvjete propisane Uredbom Komisije Europske unije o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa primjenjuju pri odabiru kontrolora. Također, nalaže u oglasu za zapošljavanje navesti samo propisane uvjete za radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i kontrolora.

Javnim oglasima za slobodna radna mjesta utvrđeno je i koju dokumentaciju kandidati trebaju priložiti kao dokaz da zadovoljavaju uvjete za slobodno radno mjesto te je, između ostalog, navedeno da se kao dokaz o školovanju predaju preslike svjedodžbi, odnosno diploma. U 2019., 2020., 2021. i 2022. unutarnjim aktima nije utvrđeno da se prije zasnivanja radnog odnosa treba obaviti uvid u izvornike dokumenata o obrazovanju kako bi se potvrdilo da preslike odgovaraju izvornicima te uvid u izvornike navedenih dokumenata nije ni obavljen. Također, za zaposlenike nije obavljena provjera vjerodostojnosti isprava o obrazovanju u obrazovnim institucijama.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima propisati te prije zaključenja ugovora o radu obaviti uvid u izvornike dokumenta o obrazovanju kako bi se potvrdilo da preslike svjedodžbi i diploma odgovaraju izvornicima i o uvidu sastaviti pisanu bilješku. S obzirom na broj zaposlenih i složenost poslova, Državni ured za reviziju preporučuje obaviti provjeru vjerodostojnosti isprava o obrazovanju u obrazovnim institucijama za sve zaposlene kako bi se potencijalni rizici sveli na najmanju moguću mjeru.

U javnim oglasima za administrativno i pomoćno zrakoplovno osoblje u 2019., 2020., 2021. i 2022. navedene su i informacije o testiranju kandidata. U pojedinim javnim oglasima je navedeno da će kandidati biti testirani, no nisu navedena područja i način testiranja.

Odredbama Kolektivnog ugovora je propisano da se u postupku odabira zaposlenika/kandidata za prijam u radni odnos na određene poslove u skladu s propisima i propisanim procedurama utvrđuje psihološka sposobnost kandidata te njihova psihofizička, zdravstvena i druga sposobnost te da postupak provjere minimalnih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa određenih Pravilnikom o organizaciji te posebnih uvjeta i/ili prednosti određenih oglasima obavlja povjerenstvo koje imenuje Poslodavac. Postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja je propisano da se testiranje provodi ovisno o potrebama radnog mjesta (psihološko testiranje, testiranje engleskog jezika, rad na računalu, po potrebi test iz struke i slično), a kandidati koji udovolje testiranjima pozivaju se na razgovor s povjerenstvom. Međutim, u 2019., 2020., 2021. i 2022. unutarnjim aktima Društva nije propisano na koji način se provodi testiranje (pisano i/ili usmeno), koji testovi se provode i za koje radno mjesto (područja testiranja po radnim mjestima), način ocjenjivanja/bodovanja rezultata testiranja, način i oblik izvješća o rezultatima testiranja i utjecaj rezultata svakog od provedenih testiranja na ukupan rezultat testiranja i odabir kandidata.

Do srpnja 2022. također nije bilo propisano koje elemente treba sadržavati razgovor s kandidatom odnosno koje informacije i osobine kandidata su bitne za radno mjesto i koje se razgovorom potvrđuju te na koji način se boduju/prezentiraju rezultati razgovora te utjecaj rezultata razgovora na odabir kandidata.

U srpnju 2022. stručne službe Društva sastavile su obrazac koji se primjenjuje kod razgovora s kandidatom, a sadrži pitanja za kandidate, brožčane rezultate procjene kandidata koje utvrđuje ispitivač po područjima testiranja i posebne napomene ispitivača o kandidatu te informacije o kandidatu, ispitivaču i datumu intervjua.

Nadalje, u postupku odabira kandidata za radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja u 2019. po pojedinim javnim oglasima su uz testiranja u Društvu provedena i testiranja u vanjskoj instituciji prema izdanim narudžbenicama (javni oglasi za sedam radnih mjesta za testiranje 34 kandidata). Mogućnost testiranja u vanjskoj instituciji propisana je Postupkom odabira kontrolora, a nije propisana za ostala radna mjesta, odnosno nije propisano kada i zbog kojih razloga te za koja radna mjesta se donosi odluka o testiranju u vanjskoj instituciji, koja testiranja će se provoditi, sadržaj i oblik testiranja i informacija o rezultatima testiranja, odnos rezultata vanjskog i testiranja u Društvu te utjecaj vanjskog testiranja na odabir kandidata.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima urediti pravila i procedure testiranja koje će sadržavati, između ostalog, podatke o načinu na koji se provodi testiranje (pisano/usmeno), tko provodi testiranje (Društvo i/ili vanjska institucija), mjerljive kriterije rezultata vanjskog testiranja i testiranja u Društvu, vrste testova odnosno područja testiranja prema radnim mjestima, pravila ocjenjivanja/bodovanja pojedine vrste testiranja te pravila ocjenjivanja/bodovanja kandidata prema ukupnim rezultatima testiranja i razgovora.

Prema Postupku odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja prvi dio odabira kandidata odnosno operativne poslove za povjerenstvo, koji se odnose na selekciju zaprimljenih prijava (provjera ispunjavaju li kandidati uvjete za radno mjesto) i testiranje kandidata provode stručne službe Društva (služba Društva koja upravlja ljudskim potencijalima). Povjerenstvo obavlja razgovor s kvalificiranim kandidatima, sastavlja izvješće i predlaže kandidata za zasnivanje radnog odnosa. Postupkom odabira kontrolora opisane su faze (krugovi) testiranja kandidata.

Prvi krug se sastoji od testa iz engleskog jezika i psihologijske obrade, a testiranje provode stručnjaci iz Društva ili se po potrebi angažira vanjska ustanova (predselekcija). Drugi krug testiranja sastoji se od FEAST testa (standard testiranja kandidata za kontrolore koji se sastoji od više modula, uključujući pet testova za mjerenje kognitivnih sposobnosti i test engleskog jezika, upitnik ličnosti i test DART u kojem se kroz jednostavne zadatke kandidate stavlja u situacije koje zahtijevaju znanje, sposobnosti i vještine nužne za obavljanje poslova kontrolora), a treći krug testiranja provodi se sudjelovanjem kandidata u Centru procjene (testiranje ponašanja u timskom okruženju te snalaženje u novonastalim situacijama, timski rad i odnosi, poznavanje engleskog jezika i verbalno izražavanje) te se kandidati koji zadovolje uvjete pozivaju na razgovor s povjerenstvom.

Postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja iz rujna 2022. propisan je sadržaj i oblik obrasca s podacima o povjerenstvu, uvjetima radnoga mjesta, tabličnim pregledima o broju kandidata koji su sudjelovali u postupku selekcije i koji su pozvani na razgovor s povjerenstvom (abecednim redom), prijedlogu povjerenstva za odabir kandidata (abecednim redom) s opisom kvalifikacija i zapažanjima o kandidatu. Izvješća povjerenstva od rujna 2022. sadrže sve propisane podatke.

Sadržaj i oblik izvješća povjerenstva odnosno obrazac izvješća za odabir administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja nije bio propisan u 2019., 2020., 2021. i do rujna 2022., što je, između ostalog, utjecalo na to da su izvješća u navedenim godinama u dijelu koji se odnosi na podatke o rezultatima testiranja, listi kandidata i prijedlogu za odabir kandidata bila sastavljena na različite načine, odnosno nisu ujednačena. Tako su u pojedinim izvješćima kandidati poredani/rangirani redosljedom po mišljenju povjerenstva, odnosno od najbolje do najlošije rangiranih, u pojedinim abecednim redosljedom, a u pojedinima nije moguće utvrditi na koji način su kandidati navedeni. Podaci o rezultatima testiranja i dojmu na razgovoru su navedeni/prezentirani također na različite načine (u pravilu opisno, a manjim dijelom s brojčanim pokazateljima i/ili tablično, za psihologijska testiranja opisno i/ili preporučuje se, djelomično se preporučuje, ne preporučuje se). Također, u postupcima kada je više kandidata bilo jednako rangirano, preporuke/prijedlozi direktoru su navedeni na različite načine (primjerice: za pojedina radna mjesta je navedeno da predloženi kandidati zadovoljavaju sve zahtjeve radnog mjesta te su zadovoljili na razgovoru i da uprava neće pogriješiti ako izabere bilo kojeg; za pojedina radna mjesta navedeno je da dio predloženih kandidata zadovoljava formalne uvjete te da su svi zadovoljili na razgovoru, dio kandidata se preporučuje, a dio se preporučuje s određenim ograničenjima). Nadalje, pojedina izvješća povjerenstva u 2020. nisu bila cjelovita te ne sadrže dio informacija o provedenim testiranjima, odnosno ne sadrže informacije o provedenom vanjskom testiranju i informacije jesu li provedena sva testiranja navedena u javnom oglasu, a u pojedinim izvješćima povjerenstva navedeni su podaci o broju prijava, no nisu navedeni podaci koliko je prijavljenih kandidata zadovoljilo uvjete javnog oglasa. Rad povjerenstva u dijelu koji se odnosi na testiranje kandidata nije u potpunosti dokumentiran, jer uz izvješća povjerenstva nisu priloženi podaci (izvještaji/rang-liste/obraci) o selekciji zaprimljenih prijava i testiranju kandidata.

Postupcima odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i Postupcima odabira kontrolora ni drugim unutarnjim aktima nije propisan oblik i sadržaj prezentiranja podataka o rezultatima testiranja (obraci testiranja) te nije propisano da rezultati testiranja trebaju biti sastavni dio izvješća povjerenstava.

Sadržaj i oblik izvješća povjerenstva, odnosno obrazac izvješća za odabir kontrolora studenata nije propisan. Izvješća o provedenom postupku odabira kontrolora studenata u 2019., 2020., 2021. i 2022. u pravilu sadrže podatke o sastavu povjerenstva, nazivu i uvjetima za radno mjesto, kratak opis faza (krugova) testiranja, informacije o objavi natječaja, ukupan broj prijavljenih kandidata te broj kandidata po fazama testiranja koji su zadovoljili kriterije za pojedinu fazu i prijedlog za zasnivanje radnog odnosa s kandidatima navedeno u tabličnom pregledu. U 2022. izvješće povjerenstva je potpisalo šest od osam članova povjerenstva. Za jednog člana je navedeno da nije sudjelovao u testiranju u Centru procjene (Centar procjene je jedna od faza testiranja kandidata), a za drugog člana nema podataka zašto nije potpisao izvješće. Nadalje, prema podacima iz izvješća, u 2022., osim imenovanih članova povjerenstva, tri osobe su sudjelovale u Centru procjene kao promatrači.

Ovlasti i odgovornosti promatrača nisu propisane, o njihovom sudjelovanju nije donesena odluka i promatrači nisu potpisali izvješće povjerenstva. Nadalje, prema podacima navedenim u izvješćima povjerenstva o odabiru kontrolora studenata iz 2021. i 2022., osim kandidata koji su se prijavili na objavljene javne oglase, na razgovor s psihologom, testiranje u Centru procjene i razgovor s povjerenstvom pozvani su i kandidati koji su prošli postupak odabira prema prijašnjim javnim oglasima. Postupkom odabira kontrolora nije predviđeno da se u postupak odabira uključe i kandidati koji su na prošlim postupcima odabira zadovoljili, a nisu izabrani.

Državni ured za reviziju preporučuje radi jednoobraznosti postupanja propisati sadržaj i oblik izvješća odnosno obrazac izvješća povjerenstva za odabir kontrolora. Preporučuje propisati ovlasti i odgovornosti promatrača u postupku odabira kontrolora, imenovati ih prije sudjelovanja u postupku odabira te propisati da izvješća o odabiru kontrolora potpišu svi imenovani članovi povjerenstva, a promatrači ovisno o njihovim ovlastima i odgovornostima. Nadalje, Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktima propisati sadržaj i oblik odnosno obrasce izvješća o rezultatima svih testiranja, i to pojedinačno po vrsti testiranja i razgovora te za ukupne rezultate testiranja. Radi dokumentiranosti i transparentnosti odabira odnosno dokumentiranosti rada povjerenstva preporučuje se da obrasci o rezultatima testiranja i razgovora budu sastavni dio izvješća povjerenstava.

– Popunjavanje radnih mjesta internim oglasom

Prema Kolektivnom ugovoru slobodna radna mjesta u Društvu se popunjavaju i internim oglasom na kojem pravo sudjelovanja imaju isključivo zaposlenici Društva. Kolektivnim ugovorom je propisano da će se oglas (interni) objaviti na intranetu i oglasnim pločama Društva te će se proslijediti zaposlenicima na adresu elektroničke pošte, a postupak provjere minimalnih uvjeta zaposlenika/kandidata za zasnivanje radnog odnosa određenih Pravilnikom o organizaciji te posebnih uvjeta i/ili prednosti određenih oglasima obavlja povjerenstvo koje imenuje Društvo. Društvo ne vodi evidenciju o popunjavanju radnih mjesta internim oglasom. Revizijskim postupcima obuhvaćeni su interni oglasi za 2019., 2020. i 2021., a u 2022. nije bilo internih oglasa.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su u 2019. objavljeni interni oglasi za dva radna mjesta, od kojih je jedan poništen odlukom direktora Društva. U 2020. objavljen je interni oglas za jedno radno mjesto na koji se prijavila jedna kandidatkinja koja nije ispunila uvjet stručne spreme i nije predložena za navedeno radno mjesto. U 2021. objavljeni su interni oglasi za osam radnih mjesta na koje je raspoređen 21 izvršitelj.

Procedura popunjavanja radnih mjesta internim oglasom nije bila propisana do ožujka 2021., kada je donesen Postupak internog odabira. Navedenim Postupkom propisano je, između ostalog, da povjerenstvo za odabir kandidata treba imati neparan broj članova radi mogućnosti donošenja odluka, jedan od članova je zaposlenik stručne službe koja upravlja ljudskim potencijalima, a predsjednik povjerenstva je u pravilu osoba koja će biti izravno nadređena osobi koju se zapošljava. Povjerenstva za odabir kandidata za radna mjesta (2019., 2020. i 2021.) osnovana su odlukama direktora Društva u kojima nisu navedena radna mjesta članova povjerenstva. Nadalje, prema podacima iz odluka, većina povjerenstava (2021.) sastoji se od parnog broja članova (četiri).

Državni ured za reviziju nalaže imenovati povjerenstva za odabir kandidata s propisanim brojem članova u skladu s odredbama Postupka internog odabira. Preporučuje u odlukama o osnivanju povjerenstva kod internih oglasa navesti radna mjesta članova povjerenstva kako bi bilo vidljivo je li sastav povjerenstva u skladu s unutarnjim aktom kojim je uređen postupak internog odabira kandidata.

Prema Postupku internog odabira povjerenstvo za odabir kandidata analizira zaprimljene prijave kandidata koji zadovoljavaju uvjete oglasa na osnovi podnesene dokumentacije i rezultata testiranja te sastavlja popis kandidata koji će biti pozvani na razgovor. Prije poziva na razgovor, kandidati koji ranije nisu bili obuhvaćeni internom psihologijskom obradom, na nju se pozivaju, a stručno testiranje i testiranje engleskog jezika obavlja se po potrebi (ovisno o radnom mjestu). Navedenu obradu, odnosno testiranje provodi stručna služba Društva koja upravlja ljudskim potencijalima, a rezultati se prezentiraju povjerenstvu. Povjerenstvo na temelju obavljenih razgovora s kandidatima i rezultata psihologijske obrade odnosno testiranja sastavlja izvješće o provedenom postupku internog odabira kandidata na propisanom obrascu koji treba sadržavati informacije o imenu i prezimenu, radnom iskustvu i stručnoj spremi te ocjenu povjerenstva (temeljem razgovora, psihologijske obrade, odnosno testiranja i iskustva kandidata) za svakog od kandidata predloženih za zapošljavanje. Podaci stručnih službi o rezultatima psihologijske obrade, odnosno testiranja kandidata nisu propisani kao sastavni dio izvješća povjerenstva i nisu uz njih odloženi, a pojedina izvješća povjerenstva (2019. i 2021.) ne sadrže informacije jesu li psihologijska obrada i testiranje kandidata provedeni. Nadalje, pojedina izvješća povjerenstva (2021.) nisu cjelovita odnosno ne sadrže dio podataka propisanih Postupkom internog odabira (informacije o radnom iskustvu i/ili stručnoj spremi predloženih kandidata).

Državni ured za reviziju nalaže u izvješću povjerenstva navesti sve podatke na način propisan Postupkom internog odabira. Preporučuje kod internih oglasa, radi transparentnosti predlaganja kandidata za odabir, propisati da dokumentacija o rezultatima testiranja kandidata i informacija (zaključak) o rezultatima psihologijske obrade bude sastavni dio izvješća povjerenstva. Radi jednoobraznosti i jednakog postupanja i prezentiranja informacija o psihologijskoj obradi i testiranju kandidata preporučuje propisati njihov oblik i sadržaj.

U 2021. u internom oglasu za jedno radno mjesto utvrđena je prednost koja nije propisana Pravilnikom o organizaciji, a odnosi se na pet godina radnog iskustva u oblasnoj kontroli zračnog prometa. Nadalje, kod odabira kandidata za radna mjesta prilaznog radarskog kontrolora na pet lokacija povjerenstva za odabir kandidata su utvrdila dodatne uvjete prema kojima je proveden odabir kandidata, što nije u skladu s Pravilnikom o organizaciji. Unaprijed utvrđena pravila internog oglasa, testiranja i razgovora osiguravaju transparentnost i jednako postupanje u istim situacijama.

Državni ured za reviziju nalaže kod popunjavanja radnih mjesta internim oglasom primijeniti uvjete za radno mjesto propisane aktom kojim je utvrđena unutarnja organizacija.

– Popunjavanje radnih mjesta ponudom ugovora o radu zaposlenicima Društva

Prema Kolektivnom ugovoru slobodna radna mjesta u Društvu popunjavaju se i ponudom ugovora o radu za slobodno radno mjesto zaposleniku Društva. Pravilnikom o organizaciji koji donosi Skupština Društva propisani su uvjeti radnih mjesta. Postupkom internog odabira iz ožujka 2021. utvrđena je ponuda ugovora o radu zaposlenicima Društva u iznimnim okolnostima.

Uvidom u unutarnji akt kojim je uređen postupak internog odabira kandidata i dokumentaciju o ponudi ugovora o radu za 85 radnih mjesta utvrđeno je da se popunjavanje radnih mjesta provodi ponudom ugovora o radu zaposlenicima Društva, i to ponuda ugovora o radu u iznimnim okolnostima, ponuda ugovora o radu tijekom godine za pojedino slobodno radno mjesto zaposleniku Društva i ponuda ugovora o radu svim zaposlenicima kod promjena Pravilnika o organizaciji i stupanja na snagu novih Kolektivnih ugovora (listopad 2019. i studeni 2022.). Postupkom internog odabira utvrđeno je da u iznimnim okolnostima, u slučaju potrebe popunjavanja radnog mjesta ponudom ugovora o radu za slobodno radno mjesto zaposleniku Društva, direktor Društva, odnosno izvršni direktor ili direktor centra organizacijskih jedinica prijedlog popunjavanja radnog mjesta upućuje e-poštom rukovoditelju stručne službe koja upravlja ljudskim potencijalima. Navedeni prijedlog treba sadržavati informacije o imenu i prezimenu zaposlenika, trenutno radno mjesto, prijedlog novog radnog mjesta, vremenski period i obrazloženje razloga predložene promjene te obrazloženje daljnje organizacijske promjene (način popune radnog mjesta s kojeg zaposlenik odlazi, ako je navedeno radno mjesto potrebno popuniti ili raspodjelu poslova koje je zaposlenik prethodno obavljao ako se prethodno radno mjesto ne namjerava popuniti). Nakon zaprimljenog prijedloga rukovoditelj stručne službe koja upravlja ljudskim potencijalima u dogovoru s izvršnim direktorom Sektora korporativnih funkcija provodi radnje potrebne za provjeru sukladnosti i realizaciju prijedloga. Međutim, navedenim Postupkom nije propisano koje su to iznimne okolnosti u kojima se radno mjesto može popuniti ponudom ugovora o radu zaposleniku Društva. S obzirom na to da Društvo ne vodi evidenciju o popunjavanju radnih mjesta ponudom ugovora o radu zaposlenicima, ne može se utvrditi je li bilo ponuda ugovora u iznimnim okolnostima.

Uvidom u dokumentaciju o ponudi ugovora o radu za pojedino slobodno radno mjesto zaposleniku Društva tijekom godine utvrđeno je da je u 2020., u pravilu direktor Društva upućivao *e-mail* izvršnom direktoru odgovarajuće organizacijske jedinice kojim za zaposlenike traži pripremu novih ugovora o radu, a u 2021. i 2022., u pravilu, izvršni direktor odgovarajuće organizacijske jedinice ili rukovoditelj stručne službe koja upravlja ljudskim potencijalima upućuje e-poštom direktoru Društva zahtjev za suglasnost za promjenom ugovora zaposlenika ovisno o poslovnim potrebama, a direktor Društva daje navedenu suglasnost. Za ponudu ugovora o radu za pojedino slobodno radno mjesto zaposleniku Društva tijekom godine i ponudu ugovora o radu zaposlenicima kod promjena Pravilnika o organizaciji, Postupkom internog odabira ni drugim unutarnjim aktima Društva nisu propisane procedure, odnosno nisu propisane odgovornosti i ovlaštenja osoba koje sudjeluju u postupku, tijekom postupka s popisom aktivnosti te način provjere zadovoljavanja uvjeta radnog mjesta i sadržaj dokumenta o provedenoj provjeri. Unaprijed utvrđena pravila osigurala bi transparentnost te mjerljive pokazatelje rezultata testiranja.

Prema obrazloženju Društva kod popunjavanja radnog mjesta ponudom ugovora o radu, prethodno se uvidom u dosje zaposlenika provjerava ima li zaposlenik uvjete za predloženo novo radno mjesto. Uvidom u dokumentaciju o ponudi ugovora o radu za 85 radnih mjesta (od čega se 16 odnosi na 2021.) utvrđeno je da provjere zadovoljavanja uvjeta radnog mjesta prije ponude ugovora o radu (zaposleniku tijekom godine i kod promjene Pravilnika o organizaciji) nisu dokumentirane.

Državni ured za reviziju nalaže unutarnjim aktima propisati postupak ponude ugovora o radu za pojedino slobodno radno mjesto i postupak ponude ugovora o radu zaposlenicima kod promjena Pravilnika o organizaciji. Nadalje, nalaže za popunjavanja radnog mjesta ponudom ugovora o radu u iznimnim okolnostima unutarnjim aktom utvrditi što su to iznimne okolnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje za sve ugovore o radu koji se zaključuju ponudom ugovora o radu provesti i dokumentirati postupak provjere ispunjavanja uvjeta prije zaključenja ugovora o radu.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da će se provođenjem danih naloga i preporuka osigurati preduvjeti za unaprjeđenje sustava zapošljavanja.

- 3.2. *Društvo prihvaća preporuku za jasno određivanje pojmova staža/iskustva unutar vojno sigurnosnog sustava Ministarstva obrane, radnog iskustva u vezi sa zrakoplovstvom i radnog iskustva u zrakoplovno-tehničkom sustavu te navodi da će izmijeniti unutarnje akte kojima se propisuju navedeni uvjeti.*

Društvo prihvaća preporuku da godišnji plan zapošljavanja sadrži i plan popunjavanja slobodnih radnih mjesta putem interne preraspodjele (internog oglasa) i ponudom ugovora o radu te obrazlaže da ostvarenje može značajno odstupati od plana s obzirom na velik broj nepoznatih faktora pri planiranju popunjavanja slobodnih radnih mjesta internim oglasom ili ponudom ugovora o radu zbog toga što su poslovne potrebe i razvoj pojedinih projekata za koje nastane potreba za internim popunjavanjem radnih mjesta nepoznate u vrijeme izrade plana zapošljavanja za sljedeću godinu. Nadalje, obrazlaže da se interna popunjavanja često događaju zbog zamjena zaposlenika (odlazak u prijevremenu mirovinu ili roditeljni dopust) koje je teško predvidjeti. Društvo prihvaća preporuku za ustrojavanje evidencije o novim zapošljavanjima, internim preraspodjelama (internim oglasom), kao i preraspodjelom ponudom ugovora o radu.

Također, Društvo prihvaća preporuku o praćenju plana zapošljavanja i izvještavanja u okviru godišnjeg izvještaja o stanju Društva. Društvo prihvaća preporuku za navođenje cjelovitih podataka u okviru izvještaja o stanju Društva u vezi s novim zapošljavanjem i internom preraspodjelom zaposlenika.

Društvo prihvaća nalog za imenovanje propisanog broja članova povjerenstva u skladu s Postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i Postupkom odabira kontrolora te navodi da već u praksi imenuje propisani broj članova povjerenstva u skladu s navedenim postupcima. Društvo prihvaća preporuku da se u odluci o osnivanju povjerenstva kod javnih oglasa navedu radna mjesta članova povjerenstva, kao i preporuku da se postupkom odabira administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja propiše sastav povjerenstva u postupcima odabira kada je direktor Društva izravno nadređen osobi koja se zapošljava.

Društvo prihvaća preporuku za odlaganje cjelokupne dokumentacije o mjestu i datumu objave javnog oglasa u dokumentaciju o postupku odabira kandidata za zasnivanje radnog odnosa te navodi da je u praksu uvelo spremanje dokaza o objavi oglasa u dokumentaciju o postupku odabira kandidata.

U vezi s preporukom za propisivanje roka za podnošenje prijava kandidata, Društvo prihvaća preporuku te navodi da unutarnjim aktom može za sva radna mjesta propisati minimalni rok za podnošenje prijava kandidata, a koji u trenutku objave natječaja može biti oglasom eventualno propisan duži od minimalnog zbog specifičnosti pojedinih radnih mjesta ili drugih okolnosti (procjena niskog interesa, procjena potrebnog početka rada i slično).

Društvo prihvaća naloge da se unutarnjim aktom kojim je uređena unutarnja organizacija Društva propišu svi uvjeti za radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja, kao i dodatni uvjeti za radna mjesta kontrolora (studenta) koji se (uz uvjete propisane Uredbom Komisije Europske unije o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa) primjenjuju pri odabiru kontrolora te da se u oglasu za zapošljavanje navedu samo propisani uvjeti za radna mjesta administrativnog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja i kontrolora. Društvo navodi da će u oglasima objavljivati uvjete propisane Pravilnikom o organizaciji i unutarnjem ustroju Društva.

U vezi s preporukama da se prije zaključenja ugovora o radu obavi uvid u izvornike dokumenata o obrazovanju, sastavi pisana bilješka o tome, a prethodno unutarnjim aktima propišu navedene obveze te u vezi s preporukom za obavljanje provjere vjerodostojnosti isprava o obrazovanju u obrazovnim institucijama za sve zaposlene, Društvo prihvaća preporuke i navodi da će unutarnjim aktima propisati preporučeno i provesti potrebne provjere.

U vezi s preporukom za propisivanje pravila i procedura testiranja koje će sadržavati, između ostalog, podatke o načinu na koji se provodi testiranje (pisano/usmeno), tko provodi testiranje (Društvo i/ili vanjska institucija), mjerljive kriterije rezultata vanjskog testiranja i testiranja u Društvu, vrste testova odnosno područja testiranja prema radnim mjestima, pravila ocjenjivanja/bodovanja pojedine vrste testiranja te pravila ocjenjivanja/bodovanja kandidata prema ukupnim rezultatima testiranja i razgovora, Društvo prihvaća preporuku za propisivanje pravila i procedura testiranja te navodi da su pravila i procedure većim dijelom opisani u postupcima za odabir kandidata. Društvo obrazlaže da se potreba za vanjskim testiranjem ne zna unaprijed te ovisi o slobodnim resursima u Društvu u vrijeme testiranja te je korištenje vanjskih testiranja praksa koja se koristi kada nema dovoljno stručnjaka unutar Društva za obavljanje testiranja i za čiji ishod se traži isto što bi se dobilo testiranjem unutar Društva. Društvo navodi da sve manje koristi usluge vanjskih testiranja odnosno nijednom od 2019. godine te je vanjsko testiranje iznimka, a ne uobičajeni način testiranja u Društvu.

Nadalje, navodi da su koraci testiranja opisani u postupku odabira kandidata, no vrsta testova i pravila ocjenjivanja pojedine vrste testiranja nije moguće propisati unaprijed za sva testiranja, jer ona ovise o vrsti radnog mjesta za koja se kandidati traže i specifičnosti radnog mjesta. Također, navodi da pravila ocjenjivanja kandidata prema ukupnim rezultatima testiranja mogu varirati i biti u većim rasponima, ovisno o vrsti i stručnom području testiranja, koje znanje se želi dobiti, jesu li testovi opisni, matematički ili s više mogućih točnih odgovora, a to se sve ne može propisati unaprijed. Društvo navodi da pri svim testiranjima, svi stručni suradnici Društva koji rade na njima, odgovorno pristupaju pripremi testova i ocjenjivanju te na kraju sve provjerava imenovano povjerenstvo.

Društvo prihvaća preporuku za propisivanje sadržaja i oblika izvješća povjerenstva za odabir kandidata. U vezi s preporukom za propisivanje ovlasti, odgovornosti i imenovanja promatrača u postupku odabira kontrolora te potpisivanja izvješća o odabiru kontrolora Društvo navodi da je promatrače u postupku selekcije kontrolora koristilo samo jednom do sada i da to nije uobičajena praksa te Društvo ne planira u budućnosti ponavljati takvu praksu. Društvo prihvaća preporuku za propisivanje obrazaca za rezultate testiranja tijekom postupka selekcije kontrolora te uključivanja navedenih obrazaca u izvješća o odabiru kandidata.

Društvo prihvaća nalog u vezi s imenovanjem povjerenstva za odabir kandidata s propisanim brojem članova u skladu s odredbama Postupka internog odabira te navodi da će u povjerenstva za odabir kandidata imenovati propisani broj članova u skladu s navedenim postupkom. U vezi s preporukom za navođenje radnih mjesta članova povjerenstva kod internih oglasa, Društvo prihvaća preporuku i navodi da će u odlukama o osnivanju povjerenstva kod internih oglasa navesti radna mjesta članova povjerenstva.

Društvo prihvaća nalog za navođenje svih podataka u izvješću povjerenstva sukladno Postupku internog odabira. U vezi s preporukama da kod internih oglasa dokumentacija o rezultatima testiranja kandidata i informacija (zaključak) o rezultatima psihologijske obrade bude sastavni dio izvješća povjerenstva te da se propiše oblik i sadržaj prezentiranja informacija o psihologijskoj obradi i testiranju kandidata, Društvo navodi da je rezultat psihologijske obrade takva vrsta izvješća koja se može tumačiti samo uz interpretaciju psihologa, a uz to se zbog zaštite privatnosti kandidata čuvaju samo kod stručnjaka psihologa. Također, navodi da se izvještaj povjerenstva šalje na sve članove povjerenstva i direktora Društva te se time Društvo izlaže riziku izdavanja i širenja informacija o kandidatima privatne naravi.

U vezi s nalogom kod popunjavanja radnih mjesta internim oglasom za primjenu uvjeta za radno mjesto propisanih aktom kojim je utvrđena unutarinja organizacija, Društvo prihvaća nalog i navodi da će kod popunjavanja radnih mjesta internim oglasom primijeniti uvjete za radno mjesto propisane aktom kojim je utvrđena unutarinja organizacija.

Društvo prihvaća nalog za propisivanje postupka ponude ugovora o radu za pojedino slobodno radno mjesto i postupka ponude ugovora o radu zaposlenicima kod promjena Pravilnika o organizaciji te navodi da je već u praksu uvelo korištenje obrasca za ponude ugovora o radu. Također, navodi da planira oba procesa objediniti u postojeći Postupak internog odabira kandidata. U vezi s nalogom za utvrđivanje unutarinjom aktom što su to iznimne okolnosti kod popunjavanja radnog mjesta ponudom ugovora o radu, Društvo prihvaća nalog te navodi da je u Postupku internog odabira kandidata izraz „u iznimnim okolnostima” suvišan te će se u novoj verziji navedenog Postupka taj izraz brisati. Društvo prihvaća preporuku da se za sve ugovore o radu koji se zaključuju ponudom ugovora o radu provede i dokumentira provjera ispunjavanja uvjeta prije zaključenja ugovora o radu.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Društva za 2012., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje. Nadalje, Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti javne nabave u Društvu za 2014. – 2016. Revizijom za 2021. provjereno je je li Društvo postupilo prema nalogima i preporukama danim u prošlim revizijama.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošlih revizija i njihov status. Također, navode se preporuke čija provedba zbog opravdanih razloga nije primjenjiva ili je u postupku provedbe.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka*	Status
	1	2	3	4	5
1.	Rashodi	2012.	Usklađivati plaće i druga primanja svih rukovodećih struktura u Društvu s plaćom predsjednika Uprave (direktora Društva) ovisno o vrsti radnog mjesta u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava.	-	nije primjenjivo
2.		2012.	Uskladiti odredbe Kolektivnog ugovora vezano za plaće i druga primanja zaposlenika ovisno o vrsti radnog mjesta s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava.	-	nije primjenjivo
3.		2012.	Isplaćivati razliku plaće zaposlenicima na temelju utvrđenih i dokumentiranih rezultata rada.	-	nije primjenjivo
4.	Imovina	2012.	Poduzimati aktivnosti u cilju rješavanja imovinskopravnog statusa nekretnina.	-	u postupku provedbe
5.		2012.	Ulagati u dugotrajnu financijsku imovinu na temelju suglasnosti vlasnika.	-	provedeno
6.	Javna nabava	2014. – 2016.	Provoditi pregovaračke postupke javne nabave radova bez prethodne objave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.	-	provedeno
7.		2014. – 2016.	Pravodobno zaključivati dodatke ugovoru.	-	provedeno
8.	Zaštita interesa Društva	2014. – 2016.	Općim aktima urediti pribavljanje jamstava kao sredstva osiguranja ispunjenja ugovornih obveza.	-	provedeno
9.		2014. – 2016.	Pribavljati jamstva u skladu s odredbama ugovora.	-	provedeno
10.		2014. – 2016.	Ugovarati ugovornu kaznu, odgovornost za nedostatke i naknadu štete.	-	provedeno

*Društvo nije bilo obvezno dostaviti Plan provedbe naloga i preporuka nakon obavljene financijske revizije za 2012. i revizije učinkovitosti javne nabave za 2014. – 2016.

Obrazloženje danih preporuka koje nisu primjenjive i koja je u postupku provedbe daje se u nastavku.

- Financijskom revizijom za 2012. Državni ured za reviziju preporučio je, između ostalog, usklađivati plaće i druga primanja svih rukovodećih struktura u Društvu s plaćom predsjednika Uprave ovisno o vrsti radnog mjesta u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava. Nadalje, preporučeno je uskladiti odredbe Kolektivnog ugovora vezano za plaće i druga primanja zaposlenika ovisno o vrsti radnog mjesta u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava. Odluka o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava donesena je 2009. (Narodne novine 83/09). Doneseno je (2011., 2012., 2013. i 2014.) šest izmjena odnosno dopuna navedene Odluke (Narodne novine 3/11, 3/12, 46/12, 22/13, 25/14 i 77/14).

Prema odredbama članka 22. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine 85/20), Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva, između ostalog, vodi Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske. Nadalje, prema Odluci o priključenju baze pravnih propisa Republike Hrvatske koju vodi Digitalni informacijsko-dokumentacijski ured na portal N-Lex (Narodne novine 120/2014), baza pravnih propisa u sklopu Središnjeg kataloga službenih dokumenata Republike Hrvatske priključuje se na portal N-Lex koji je zajednički portal nacionalnih zakonodavstava zemalja Europske unije.

Uvidom u podatke na mrežnim stranicama Središnjeg kataloga službenih dokumenata Republike Hrvatske (<https://sredisnjikatalogrh.gov.hr/>), od dana 7. srpnja 2023., utvrđeno je kako je za spomenutu Odluku i sve izmjene navedeno da ne važe.

U obrazloženju Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva, odnosno Sektora za službene dokumente i informacije, u čijem je djelokrugu vođenje Središnjeg kataloga službenih dokumenata Republike Hrvatske, navodi se da je Odluka o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava donesena 2009. Nadalje, navodi se da je u navedenoj Odluci u točki VII. navedeno da će se ona primjenjivati do 31. prosinca 2010. Izmjenama i dopunama navedene Odluke, iz 2011., 2012., 2013. i 2014., produljivan je rok primjene za svaku od navedenih godina, pa se tako u Odluci o izmjenama Odluke o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava (Narodne novine 25/14) u točki III. navodi kako će se Odluka primjenjivati i u 2014. Sektor za službene dokumente i informacije navodi da se navedena Odluka prestala primjenjivati istekom 2014., jer nakon toga više nisu doneseni akti koji bi produživali primjenu temeljne odluke.

- U 2021. zaposlenicima nisu isplaćivane razlike plaće na temelju rezultata rada.
- Imenovano je Povjerenstvo za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u vezi s pravnim statusom nekretnina (ožujak 2013. i rujan 2018.), koje je u suradnji s odvjetnikom rješavalo imovinskopravni status nekretnina Društva. Za dio nekretnina i dalje se vode postupci rješavanja imovinskopravnih odnosa sporazumno, pred sudovima i u Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Društvo je i nadalje u obvezi postupati prema preporuci Državnog ureda za reviziju, koja je u postupku provedbe.

1.2. *Društvo prihvaća status naloga i preporuka iz prošlih revizija.*

IV. ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

1. Nadzorni odbor:

Vildana Megla	članica od 25. studenoga 2020., zamjenica predsjednice od 1. prosinca 2020. do 25. svibnja 2021.; članica i predsjednica od 28. svibnja do 28. studenoga 2021.; članica od 2. prosinca 2021., predsjednica od 3. prosinca 2021. do 2. ožujka 2022.; članica od 19. svibnja 2022., predsjednica od 26. svibnja do 19. kolovoza 2022.
Dora Matošić	članica od 25. studenoga 2020., predsjednica od 1. prosinca 2020. do 25. svibnja 2021.; članica i zamjenica predsjednice od 28. svibnja do 28. studenoga 2021.; članica od 2. prosinca 2021., zamjenica predsjednice od 3. prosinca 2021. do 2. ožujka 2022.; članica od 19. svibnja 2022., zamjenica predsjednice od 26. svibnja do 19. kolovoza 2022., članica i predsjednica od 13. travnja 2023.
Saša Crnec	član od 25. studenoga 2020. do 25. svibnja 2021., član od 28. svibnja 2021. do 28. studenoga 2021., član od 2. prosinca 2021. do 2. ožujka 2022.
Davor Tretinjak	član i zamjenik predsjednice od 13. travnja 2023.
Mihovil Anđelinović	član od 13. travnja 2023.
Željko Gojko	član od 7. srpnja 2020.

2. Uprava:

Vlado Bagarić	direktor od 12. travnja 2018. do 12. travnja 2023.
Mario Kunovec-Varga	direktor od 13. travnja 2023. (do imenovanja direktora putem javnog natječaja, na razdoblje od najduže šest mjeseci)